

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMAS

ZIŅOTĀJS

NR. 5

2013. GADA 14. MARTĀ

Saturs

Likumi

85.*	292L/11**	Grozījums likumā “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”	3
86.	293L/11	Grozījumi Militārā dienesta likumā	13
87.	294L/11	Grozījumi Autopārvadājumu likumā	18
88.	295L/11	Grozījums Augstskolu likumā	20
89.	296L/11	Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā	21
90.	297L/11	Grozījums Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā	22
91.	298L/11	Par Pārskatīto Eiropas Sociālo hartu	23
92.	299L/11	Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā	45
93.	300L/11	Grozījumi likumā “Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” . . .	50
94.	301L/11	Grozījumi likumā “Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu” . . .	53

Paziņojumi

95.		Par Ināras Šteinertes atbrīvošanu no Rīgas apgabaltiesas tiesneša amata . . .	55
96.		Par Ingas Vāravas apstiprināšanu par Valsts kontroles padomes locekli. . . .	55
97.		Par uzticības izteikšanu satiksmes ministram Anrijam Matīsam	55
98.		Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalību Eiropas Savienības militārajā misijā	55

* *Publikācijas numurs.*

** *11. Saeimas pieņemtā likuma numurs.*

85. 292L/11 Grozījums likumā “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”

Izdarīt likumā “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 23. nr.; 1999, 7., 23. nr.; 2000, 14. nr.; 2002, 12., 23. nr.; 2003, 2. nr.; 2007, 6., 12. nr.; 2008, 13. nr.; 2009, 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 193. nr.; 2010, 178. nr.; 2011, 167., 199. nr.; 2012, 121. nr.) šādu grozījumu:

2.pielikumā:

papildināt I nodaļas 1. punkta 1. apakšpunktu pēc vārdiem “un augi” ar vārdiem “kuru nelegāla aprīte un ļaunprātīga lietošana apdraud veselību”;

papildināt I nodaļu ar 3.¹ punktu šādā redakcijā:

“3.¹ Ja viela, kas iekļauta šā pielikuma III, IV vai V nodaļā, ietilpst arī II nodaļā minētajās psihotropajās vielās un to savienojumos, uz šo vielu nav attiecināma II nodaļa.”;

izteikt II nodaļu šādā redakcijā:

“II. I sarakstā iekļautās vielas un augi

(aizliegtās sevišķi bīstamās narkotiskās vielas un tām pielīdzinātās psihotropās vielas, kuru nelegāla aprīte un ļaunprātīga lietošana apdraud veselību)

4. Sintētiskie opioīdie analģētiķi, kas klasificēti atbilstoši 1961. gada 30. marta Vienotajai konvencijai par narkotiskajām vielām:

Nr.	Starptautiskais neaizsargātais vielas nosaukums (SNN)/triviālais vielas nosaukums	Numurs ķīmisko vielu reģistrā <i>Chemical Abstracts Service</i> (turpmāk —CAS Nr.)	Ķīmiskais vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	alfacetilmetadols (SNN)	1553-31-7	[(3R*,6R*)-6-dimetilamino-4,4-di(fenil)heptan-3-il] acetāts	0,1 g	1 g
2)	MPPP, dezmetilprodins	13147-09-6	(4-fenil-1-metilpiperidin-4-il) propanoāts	0,1 g	1 g
3)	PEPAP	64-52-8	4-fenil-1-(2-feniletil)piperidin-4-ilacetāts	0,1 g	1 g

5. Morfināna atvasinājumi, kas klasificēti atbilstoši 1961. gada 30. marta Vienotajai konvencijai par narkotiskajām vielām:

Nr.	Starptautiskais neaizsargātais vielas nosaukums (SNN)/triviālais vielas nosaukums	CAS Nr.	Ķīmiskais vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	heroīns, morfīna diacetāts (SNN)	561-27-3	(5 α ,6 α)-7,8-didehidro-4,5-epoksi-17-metilmorfinan-3,6-diola diacetāts	0,001 g	1 g
2)	dezomorfīns, <i>Krokodil</i>	427-00-9	4,5- α -epoksi-17-metilmorfinan-3-ols	0,1 g	1 g
3)	etorfīns, <i>Immobilon, M99</i>	14521-96-1	(5 α ,7 α)-7-(2-hidroksipentan-2-il)-6-metoksi-17-metil-4,5-epoksi-6,14-etenomorfinan-3-ols	0,1 g	1 g
4)	acetorfīns	25333-77-1	4,5 α -epoksi-7 α -(1-hidroksi-1-metilbutil)-6-metoksi-17-metil-6,14-endoetenomorfinan-3-il acetāts	0,1 g	1 g

6. Fentanila atvasinājumi, kas klasificēti atbilstoši 1961. gada 30. marta Vienotajai konvencijai par narkotiskajām vielām:

Nr.	Starptautiskais neaizsargātais vielas nosaukums (SNN)/triviālais vielas nosaukums	CAS Nr.	Ķīmiskais vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	3-metilfentanils, 3-MF	42045-86-3	(RS)-N-(1-feniletīl-3-metilpiperidīn-4-il)-N-fenilpropānamīds	0,001 g	1 g
2)	beta-hidroksi-3-metilfentanils, <i>Ohmefentanyl</i>	78995-14-9	N-[(3R,4S)-1-[(2S)-2-feniletīl-2-hidroksi]-3-metilpiperidīn-4-il]-N-fenil-propānamīds	0,001 g	1 g
3)	alfa-metilfentanils, <i>China White</i>	79704-88-4	N-fenil-N-[1-(1-fenilpropan-2-il)piperidīn-4-il]propānamīds	0,001 g	1 g
4)	acetil-alfa-metilfentanils	101860-00-8	N-fenil-N-[1-(1-fenilpropan-2-il)piperidīn-4-il]acetamīds	0,001 g	1 g
5)	beta-hidroksifentanils	78995-10-5	N-[1-(2-feniletīl-2-hidroksi)piperidīn-4-il]-N-fenilpropānamīds	0,001 g	1 g

6)	parafluorfentanils	90736-23-5	N-(4-fluorfenil)-N-[1-(2-feniletil)piperidin-4-il]propānamīds	0,001 g	1 g
7)	tiofentanils	60771-38-2	N-fenil-N-{1-[2-(tiofen-2-il)etil]piperidin-4-il}propānamīds	0,001 g	1 g
8)	3-metiltiofentanils	86052-04-2	(RS)-N-{3-metil-1-[2-(tiofen-2-il)etil]-piperidin-4-il}-N-fenilpropānamīds	0,001 g	1 g
9)	alfa-metiltiofentanils	103963-66-2	N-fenil-N-{1-[1-(tiofen-2-il)propan-2-il]-piperidin-4-il}propānamīds	0,001 g	1 g
10)	vielu maisījums, kas satur karfentanilu jebkurā daudzumā	59708-52-0	Metil 1-feniletil-4-(N-fenilpropānamīd)piperidīn-4-karboksilāts	0,001g	1g

7. Augu valsts produkti ar narkotisku iedarbību, kas klasificēti atbilstoši 1961. gada 30. marta Vienotajai konvencijai par narkotiskajām vielām:

Nr.	Produkta nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	jēlopijs	0,2 g	10 g
2)	magoņu salmi:		
a)	izzāvēti	20 g	500 g
b)	neizzāvēti	100 g	1500 g
3)	preparāti, kas izgatavoti no jebkura veida magonēm, ja tie satur narkotiski aktīvos opija alkaloīdus: morfīnu, kodeīnu, tebaīnu (ekstrakti, uzlējumi un novārijumi ar aktīvās vielas saturu jebkurā daudzumā):		
a)	magoņu salmu ekstrakts	30 ml	200 ml
b)	magoņu salmu koncentrāts	1 ml	50 ml
c)	opijs, kas iegūts no augu ekstraktiem	0,1 g	10 g
d)	acetilētais un daļēji acetilētais opijs	0,05 g	10 g
4)	kanabiss:		
a)	marihuāna, nežāvēta	5 g	1 kg
b)	marihuāna, izžāvēta	1 g	100 g
c)	hašišs	0,1 g	50 g
d)	kanabisa sveķi, eļļa, ekstrakti un tinktūras	0,05 g	20 g
5)	kokas krūma lapas, izžāvētas	10 g	500 g

8. Vielas un augi, kas klasificēti atbilstoši 1971. gada 21. februāra Konvencijai par psihotropām vielām:

8.1. Feniletilamīna atvasinājumi

Nr.	Starptautiskais neaizsargātais vielas nosaukums (SNN)/triviālais vielas nosaukums	CAS Nr.	Ķīmiskais vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	meskalīns	54-04-6	2-(3,4,5-trimetoksifenil) etānamīns	0,03 g	1 g
2)	fēnetilīns	3736-08-1	(RS)-1,3-dimetil-7-[2-(1-fenilpropan-2-ilamino) etil]purīn-2,6-dions	0,03 g	10 g
3)	fēnproporekss	16397-28-7	3-(1-fenilpropan-2-ilamino)propānitrils	0,03 g	10 g
4)	fentermīns	122-09-8	2-metil-1-fenilpropān-2-amīns	0,03 g	10 g
5)	mefēnorekss, Rondimen, Pondinil, Anexate	17243-57-1	3-hlor-N-(1-fenilpropan-2-il)propān-1-amīns	0,03 g	10 g
6)	4-metilaminorekss	(±)-cis izomēri-29493-77-4	4-metil-5-fenil-4,5-dihidro-1,3-oksazol-2-amīns	0,01 g	1 g

8.2. Dabas vielas un to atvasinājumi

Nr.	Starptautiskais neaizsargātais vielas nosaukums (SNN)/triviālais vielas nosaukums	CAS Nr.	Ķīmiskais vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	LSD				
a)	(+)- lizergīds LSD, LSD-25	50-37-3	(6aR,9R)-N,N-dietil-7-metil-4,6,6a,7,8,9-heksahidroindolo-[4,3-fg]hinolīn-9-karboksamīds	0,001 g	0,002 g
b)	ar LSD piesūcināts papīrs (marka)			3 gab.	10 gab.
2)	7-hidroksi-mitraginīns	174418-82-7	(αE,2S,3S,7aS,12bS)-3-etil-1,2,3,4,6,7,7a,12b-oktahidro-7a-hidroksi-8-metoksi-α-(metoksimetilēn) indolo [2,3-a] hinolizīn-2-etiķskābes metilesteris	0,03 g	15 g
3)	mitraginīns	6202-22-8	(E)-2-[(2S,3S)-3-etil-8-metoksi-1,2,3,4,6,7,12,12b-oktahidroindolo[3,2-h]-hinolizīn-2-il]-3-metoksiprop-2-ēnskābes metilesteris	0,03 g	3 g

4)	salvinorīns A	83729-01-5	(2S,4aR,6aR,7R,9S,10aS,10bR)-9-(acetoksi)-2-(furan-3-il)-6a,10b-dimetil-4,10-dioksododekahidro-2H-benzo[f]izohromēn-7-karbonskābe	0,002 g	0,2 g
5)	psilocīns, psilotsīns	520-53-6	3-(2-dimetilaminoetil)-1H-indol-4-ols	0,05 g	0,25 g
6)	psilocibīns	520-52-5	[3-(2-(dimetilamino)-etil)1H-indol-4-il]-dihidrogēnfosfāts	0,05 g	0,25 g

8.3. Citu vielu savienojumi

Nr.	Starptautiskais neaizsargātais vielas nosaukums (SNN)/triviālais vielas nosaukums	CAS Nr.	Ķīmiskais vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	tenociklidīns TCP	21500-98-1	1-(1-(2-tienil)cikloheksil) piperidīns	0,001 g	1 g
2)	eticiklidīns PCE	2201-15-2	N-etil-1-fenilcikloheksānamīns	0,001 g	1 g
3)	rolīciklidīns, PHP, PCPY	2201-39-0	1-(1-fenilcikloheksil)pirolidīns	0,001 g	1 g
4)	amineptīns	57574-09-1	7-[(10,11-dihidro-5H-dibenzo[a,d]-ciklohepten-5-il)amino]heptānskābe	0,4 g	2,8 g
5)	katīns	492-39-7	(1S,2S)-2-amino-1fenilpropan-1-ols	0,03 g	10 g
6)	CRA-13	432047-72-8	1-naftil[4-(pentiloksi)-1-naftil]metanons	0,003 g	1 g

8.4. Augu valsts produkti ar psihotropu iedarbību

Nr.	Produkta nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	<i>catha edulis</i>	100 g	10 kg
2)	<i>leonotis leonurus</i>		
a)	izzāvēts	1 g	100 g
b)	nežāvēts	5 g	1 kg
3)	<i>mitragyna speciosa (kratom)</i>	1 g	100 g
4)	<i>nymphaea caerulea</i>		
a)	izzāvēts	1 g	100 g
b)	nežāvēts	5 g	1 kg
5)	<i>salvia divinorum</i>	1 g	100 g
6)	efedras augs, izzāvēts	100 g	1 kg
7)	halucinogēnās sēnes		
a)	izzāvētas	0,5 g	5 g
b)	nežāvētas	5g	100g

8.5. Aprakstam atbilstošās psihotropās vielas

Nr.	Vielas nosaukums	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	<p>2,5-dimetoksifeniletānamīni 2,5-dimetoksifeniletānamīns un jebkurš savienojums, kas atvasināts no 2-(2,5-dimetoksifenil)etānamīna:</p> <p>a) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākiem halogēna atomiem;</p> <p>b) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkilgrupām;</p> <p>c) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām halogēnalkilgrupām;</p> <p>d) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkoksigrupām;</p> <p>e) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkiltiogrupām;</p> <p>f) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām halogēnalkiltiogrupām;</p> <p>g) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) etilēngrupā ar vienu vai vairākām alkilgrupām;</p> <p>h) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām nitrogrupām;</p> <p>i) papildus a), b), c), d), e), f), g) vai h) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai abus ūdeņraža atomus pie slāpekļa atoma ar alkilgrupu, halogēnalkilgrupu, hidroksilgrupu, hidroksialkilgrupu vai benzilgrupu</p>	0,02 g	2 g
2)	<p>3,4-metilēndioksifeniletānamīni 3,4-metilēndioksifeniletānamīns un jebkurš savienojums, kas atvasināts no 2-(3,4-metilēndioksifenil)etānamīna:</p> <p>a) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkilgrupām;</p> <p>b) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkoksigrupām;</p> <p>c) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkiltiogrupām;</p> <p>d) aizvietojojt ūdeņraža atomu(-us) etilēngrupā ar vienu vai vairākām alkilgrupām;</p> <p>e) papildus a), b), c) vai d) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai abus ūdeņraža atomus pie slāpekļa atoma ar alkilgrupu, halogēnalkilgrupu, hidroksialkilgrupu, hidroksilgrupu, alkoksigrupu vai benzilgrupu</p>	0,02 g	1 g

3)	Amfetamīni 1-fenilpropān-2-amīns vai 1-fenil-2-butānamīns, to enantiomēri un jebkurš savienojums, kas atvasināts no tiem: a) aizvietojojt vienu vai abus aminogrupas ūdeņraža atomus ar alkilgrupu, alkenilgrupu vai iekļaujot to cikliskā struktūrā; b) papildus a) aizvietojojt (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkilgrupām, alkoksigrupām, halogēna atomiem, nitrogrupām vai metilēndioksigrupu; c) papildus aizvietojojt (bet ne obligāti) jebkurā no iepriekš minētajiem savienojumiem vienu vai vairākus etilēngrupas ūdeņraža atomus ar metilgrupu; d) aizvietojojt (bet ne obligāti) jebkurā iepriekš minētajā savienojumā vienu vai abus aminogrupas ūdeņraža atomus, ja tie ir neaizvietoti, ar acilgrupu	0,02 g	2 g---
4)	2-aminoindāni 2-aminoindāns un jebkurš savienojums, kas atvasināts no 2-aminoindāna: a) aizvietojojt vienu vai vairākus ūdeņraža atomus benzola gredzenā ar halogēna atomu, alkilgrupu, halogēnalkilgrupu, alkoksigrupu vai metilēndioksigrupu; b) papildus aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai abus aminogrupas ūdeņraža atomus ar alkilgrupu vai aralkilgrupu	0,02 g	2 g---
5)	Benzoilindoli Jebkurš savienojums, kas atvasināts no 3-(benzoil) indola: a) aizvietojojt (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu(-us) pie indola slāpekļa atoma; b) papildus a) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus benzoilgrupā; c) papildus a) vai b), vai abiem aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus indola ciklā	0,003 g	1 g
6)	Cikloalkanoilindoli Jebkurš savienojums, kas atvasināts no indola: a) aizvietojojt ūdeņraža atomu indola stāvoklī 3 ar cikloalkanoilgrupu un ūdeņraža atomu pie indola slāpekļa atoma; b) papildus a) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus indola ciklā	0,003 g	1 g
7)	Dibenzopirāni No kanabinola atvasināti savienojumi (izņemot kanabidiolu), kas hidrēti gredzenā A, aizvietoti (bet ne obligāti) gredzenā B, to homologi ar dažādu oglekļa atomu skaitu aizvietotajā stāvoklī 3, to <i>cis-</i> , <i>trans-</i> un optiskie izomēri, kā arī to hidroksilgrupas atvasinājumi	0,003 g	1 g

8)	Fenilacetilindoli Jebkurš savienojums, kas atvasināts no 3-fenilacetilindola: a) aizvietojojt ūdeņraža atomu pie indola slāpekļa atoma ar alkilgrupu; b) papildus a) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus fenilacetilgrupā; c) papildus a) un b) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus indola ciklā	0,003 g	1 g
9)	2-(2,5-dioksifenil)etānamīna cikliskie atvasinājumi <i>(Fly, Butterfly, Dragonfly)</i> Jebkurš savienojums, kas atvasināts no 2-(2,5-dioksifenil)etānamīna: a) ūdeņraža atomu stāvoklī 4 aizvietojojt ar alkilgrupu, halogēnalkilgrupu vai halogēna atomu; b) papildus vienas hidroksilgrupas ūdeņraža atomu aizvietojojt ar alkilēngrupu vai alkenilēngrupu, kas veido 5 vai 6 locekļu ciklu ar benzola gredzenu <i>orto</i> -stāvoklī; c) papildus otras hidroksilgrupas ūdeņraža atomu aizvietojojt ar <ul style="list-style-type: none"> • alkilēngrupu vai alkenilēngrupu, kas veido 5 vai 6 locekļu ciklu ar benzola gredzenu <i>orto</i>-stāvoklī, vai • metilgrupu; d) aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai divus aminogrupas ūdeņraža atomus; e) aizvietojojt (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu pie oglekļa atoma blakus aminogrupai ar alkilgrupu	0,003 g	1 g
10)	Cikloheksilfenoli Jebkurš savienojums, kas atvasināts no 2-(3-hidroksicikloheksil)fenola: a) aizvietojojt ūdeņraža atomu fenola cikla stāvoklī 5; b) papildus aizvietojojt (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus cikloheksilgrupā	0,003 g	1 g
11)	Katinoni		
a)	2-amino-1-fenilpropan-1-ons un jebkurš savienojums, kas atvasināts no 2-amino-1-fenilpropan-1-ona: a) aizvietojojt vienu vai divus ūdeņraža atomus pie slāpekļa atoma ar alkilgrupu, benzilgrupu vai iekļaujot slāpekļa atomu cikliskā struktūrā; b) papildus a) aizvietojojt ūdeņraža atomu propanona stāvoklī 3 ar alkilgrupu; c) papildus a) vai b) aizvietojojt vienu vai vairākus ūdeņraža atomus fenilgrupā ar alkilgrupu, alkoksigrupu, alkilēndioksigrupu, halogēnalkilgrupu vai halogēna atomu; d) un tā karbonilgrupas atvasinājumi	0,02 g	3 g
b)	pašizgatavots preparāts no efedrīna, kas satur efedronu	1 ml	50 ml

12)	Naftilidēnindēni un naftilmetilindēni Jebkurš savienojums, kas atvasināts no 1-naftilidēnindēna vai 1-naftilmetilindēna: a) aizvietojojot (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu pie indēna C3 atoma; b) papildus a) aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus naftilgrupā; c) papildus a) vai b), vai abiem aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus indēna ciklā	0,003 g	1 g
13)	Naftilmetilindoli Jebkurš savienojums, kas atvasināts no (indol-3-il)(naft-1-il)metāna: a) aizvietojojot (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu pie indola slāpekļa atoma; b) papildus a) aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus naftilgrupā; c) papildus a) vai b), vai abiem aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus indola ciklā	0,003 g	1 g
14)	Naftoilindoli (1 <i>H</i> -indol-3-il)(naft-1-il)metanons jeb 3-(1-naftoil)indols un jebkurš savienojums, kas atvasināts no tā: a) aizvietojojot ūdeņraža atomu pie indola slāpekļa atoma ar alkilgrupu, halogēnalkilgrupu, cikloalkilmetilgrupu, cikloalkilētilgrupu, 1-(<i>N</i> -metil-2-piperidinil)-metilgrupu vai 2-(4-morfolinil)-etilgrupu; b) papildus a) aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus naftoilgrupā; c) papildus a) vai b), vai abiem aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus indola ciklā	0,003 g	1 g
15)	Naftoilpiroli Jebkurš savienojums, kas atvasināts no 3-(1-naftoil)pirola: a) aizvietojojot (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu pie pirola slāpekļa atoma; b) papildus a) aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus pirola ciklā; c) papildus a) vai b), vai abiem aizvietojojot (bet ne obligāti) vienu vai vairākus ūdeņraža atomus naftoilgrupā	0,003 g	1 g
16)	Piperazīni Jebkurš savienojums, kas atvasināts no piperazīna: a) aizvietojojot ūdeņraža atomu pie viena slāpekļa atoma ar fenilgrupu, kas aizvietota ar vienu vai vairākiem aizvietotājiem no rindas: alkilgrupa, alkoksigrupa, alkilēndioksigrupa, halogēna atoms, halogēnalkilgrupa; b) vai aizvietojojot ūdeņraža atomu pie viena slāpekļa atoma ar benzilgrupu, kas ir neaizvietota vai aizvietota ar vienu vai vairākiem aizvietotājiem no rindas: alkilgrupa, alkoksigrupa, alkilēndioksigrupa, halogēna atoms, halogēnalkilgrupa; c) papildus a) vai b) aizvietojojot (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu pie otra slāpekļa atoma ar alkilgrupu, benzilgrupu vai halogēnalkilgrupu	0,02 g	1 g

17)	Triptamīni Jebkurš savienojums, kas atvasināts no beta-(indol-3-il) etānamīna: a) aizvietojojt vienu vai abus aminogrupas ūdeņraža atomus ar alkilgrupu vai alkenilgrupu; b) papildus a) aizvietojojt (bet ne obligāti) ūdeņraža atomu benzola gredzenā ar vienu vai vairākām alkoksigrupām, metilēndioksigrupu, hidroksilgrupu vai tās atvasinājumu	0,02 g	1 g
-----	--	--------	-----

8.6. Augu maisījums, kas satur šā pielikuma II nodaļas 8.5. punktā minētās vielas jebkurā daudzumā

Nr.	Maisījuma veids	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	izžāvēts	1 g	100 g
2)	nežāvēts	5 g	1 kg

9. Jebkura zāļu forma, kas satur I sarakstā minētās vielas jebkurā daudzumā:

Nr.	Zāļu forma	Apmērs, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem	Apmērs, sākot ar kuru daudzumi atzīstami par lieliem
1)	ampulas	2 amp.	10 amp.
2)	tabletes	3 tabl.	10 tabl.
3)	citas zāļu formas	2 gab.	10 gab.”

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 14. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 22. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 22.02.2013., Nr.38.

86. 293L/11 Grozījumi Militārā dienesta likumā

Izdarīt Militārā dienesta likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2002, 14. nr.; 2003, 2., 15. nr.; 2004, 14. nr.; 2005, 8. nr.; 2006, 14. nr.; 2007, 10. nr.; 2008, 3. nr.; 2009, 2., 14., 15., 21. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200. nr.; 2010, 51./52., 178. nr.; 2012, 203. nr.) šādus grozījumus:

1. Papildināt 6. panta otro daļu pēc vārda “Karavīru” ar vārdiem “un zemessargu”.

2. Izteikt 9. panta otrās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

“3) karavīru disciplināro atbildību — Karavīru un zemessargu militārās disciplīnas reglamentā.”

3. Izteikt 13. panta desmitās daļas pirmo teikumu šādā redakcijā:

“Visos dienesta šaujamo ierociņu pielietošanas un izmantošanas gadījumos karavīram jādara viss iespējamais, lai garantētu citu personu drošību, kā arī atbilstoši savām zināšanām un prasmēm sniegtu cietušajiem nepieciešamo pirmo vai paplašināto pirmo palīdzību.”

4. 14. pantā:

papildināt pirmo daļu pēc vārdiem “skaņu ierīces” ar vārdiem “elektrošoka ierīces”;

aizstāt trešajā daļā vārdus “sniegt tiem medicīnisko palīdzību” ar vārdiem “atbilstoši savām zināšanām un prasmēm sniegt tiem pirmo vai paplašināto pirmo palīdzību”;

izteikt ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Karavīrs miera laikā, pildot aktīvo dienestu ikdienas režīmā, ir tiesīgs glabāt, nēsāt un lietot speciālos līdzekļus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.”

5. 16. pantā:

izslēgt pirmās daļas 4. punktu;

papildināt otro daļu ar 7. punktu šādā redakcijā:

“7) kas ir atvaļināts no militārā vai cita valsts dienesta par disciplīnas pārkāpumiem.”

6. 18. pantā:

papildināt pirmo daļu ar vārdiem “izņemot Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku skolu, kurā var uzņemt arī Latvijas pilsoņus, kas ir sasnieguši 18 gadu vecumu un ieguvuši pamatizglītību”;

papildināt otrās daļas otro teikumu ar vārdiem “bet karavīrus ar akadēmisko izglītību vai otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību — līdz 30 gadu vecumam”;

papildināt piekto daļu ar teikumu šādā redakcijā:

“Ja karavīru atskaita no kareivja pamatapmācības kursa vai kadeta kandidāta kursa, viņš apmācībai izlietosot finansu līdzekļus neatmaksā.”

7. 19. pantā:

aizstāt piektajā daļā vārdus “Nacionālo bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecība” ar vārdiem “Aizsardzības ministrijas Rekrutēšanas un jaunsardzes centrs un Nacionālo bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecība”;

aizstāt sestajā daļā vārdu “termiņu” ar vārdu “laiku”.

8. Aizstāt 20. panta ceturtajā daļā vārdus “Pēc līguma termiņa beigšanās to” ar vārdu “Līgumu”.

9. 21. pantā:

izslēgt trešajā daļā vārdus “līdz sešiem mēnešiem”;

aizstāt sestajā daļā vārdu “diviem” ar vārdu “četriem”.

10. 27. pantā:

aizstāt panta nosaukumā vārdus “Eiropas Savienības institūciju” ar vārdiem “starptautisku organizāciju vai šādas starptautiskas organizācijas dalībvalsts institūciju”;

izteikt otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Karavīru uz laiku var norīkot uz starptautisku organizāciju, kuras dalībvalsts ir Latvijas Republika vai ar kuru sadarbojas Latvijas Republika, vai uz šādas starptautiskas organizācijas dalībvalsts institūciju, saglabājot viņam karavīra statusu. Šajā laikā nosūtītājiestāde karavīram izmaksā tikai to atlīdzības daļu un saglabā tikai tās sociālās garantijas, kuras nesedz starptautiskā organizācija vai tās dalībvalsts institūcija.”

11. Papildināt 28. panta otro daļu pēc vārdiem “spēku komandieris” ar vārdiem “vai Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieks”.

12. 32. pantā:

papildināt otrās daļas 1. punktu pēc vārda “izvērtējusi” ar vārdiem “un dienesta pakāpes piešķiršanu atbalstījusi”;

izteikt otrās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

“3) uz civilu valsts iestādi vai valsts drošības iestādi pārvietoto vai uz starptautisku organizāciju, kuras dalībvalsts ir Latvijas Republika vai ar kuru sadarbojas Latvijas Republika, vai uz šādas starptautiskas organizācijas dalībvalsts institūciju norīkoto jaunāko un vecāko instruktoru dienesta pakāpes — Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieks pēc attiecīgās iestādes vadītāja ieteikuma, bet pārējo instruktoru un kareivju dienesta pakāpes — vienības komandieris (priekšnieks) pēc apakšvienības komandiera ieteikuma.”;

papildināt trešo daļu pēc vārda “viņš” ar vārdiem “saņēmis pozitīvu atestācijas vērtējumu un” un pēc vārda “atsevišķi” — ar vārdiem “tām fiziskās sagatavotības prasībām, kuras noteicis aizsardzības ministrs”;

aizstāt piektās daļas ievaddaļā vārdu “piešķir” ar vārdiem “var piešķirt”.

13. 32.¹ pantā:

papildināt otro daļu pēc vārda “kapteiņa” ar vārdu “(kapteiņleitnanta)”;

izteikt ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Virsniekiem speciālistiem miera laikā kārtējo dienesta pakāpi piešķir šādā secībā:

- 1) kapteinis (kapteiņleitnants) — virsnieka speciālista pamatkursu vai citu tam pielīdzinātu kursu beigušam virsleitnantam pēc četrus gadus nodienēšanas virsleitnanta pakāpē;
- 2) majors (komandleitnants) — kapteinim (kapteiņleitnantam) pēc vecākā virsnieka speciālista kursa vai cita tam pielīdzināta kursa pabeigšanas un piecus gadus nodienēšanas kapteiņa (kapteiņleitnanta) pakāpē;

- 3) pulkvežleitnants (komandkapteinis) — vecākā virsnieka speciālista kursu vai citu tam pielīdzinātu kursu beigušam majoram (komandleitnantam) pēc piecu gadu nodienēšanas majora (komandleitnanta) pakāpē;
- 4) pulkvedis (jūras kapteinis) — pulkvežleitnantam (komandkapteinim) pēc vecākā štāba virsnieka kursa vai cita tam pielīdzināta kursa pabeigšanas un piecu gadu nodienēšanas pulkvežleitnanta (komandkapteiņa) pakāpē.”

14. 33. pantā:

papildināt pirmās daļas 2. punktu pēc vārda “(dižmatrozim)” ar vārdiem “ar vismaz vidējo izglītību”;

izslēgt pirmās daļas 5. punktā vārdus “ar vismaz pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību”; aizstāt otrajā daļā vārdus “Vecāko un augstāko virsnieku” ar vārdu “Virsnieku”.

15. 43. pantā:

papildināt otrās daļas 4. punktu pēc vārda “likumu” ar vārdiem “vai Ministru kabineta noteikumiem”;

papildināt pantu ar 4.¹ daļu šādā redakcijā:

“(4¹) Aizsardzības ministrs vai viņa pilnvarots komandieris (priekšnieks), izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pārbaudes laikā, ir tiesīgs nenorādīt līguma izbeigšanas iemeslu.”

16. 44. pantā:

papildināt pantu ar 3.¹ daļu šādā redakcijā:

“(3¹) Atvaļināts karavīrs aizsardzības ministra noteiktajā kārtībā atdod viņam izsniegtos materiāltehniskos līdzekļus (ekipējumu, aprīkojumu, dienesta inventāru u.c.) un formas tērpu vai atlīdzina to atlikušo vērtību. Aizsardzības ministrs ir tiesīgs paredzēt izņēmumus atvaļinātiem karavīriem, kuriem piešķirtas tiesības nēsāt formas tērpu.”;

izslēgt ceturtās daļas otro un trešo teikumu.

17. Aizstāt 45. panta tekstā vārdus “formas tērps, atšķirības zīmes un zīmotnes” (attiecīgā locījumā) ar vārdiem “formas tērps un atšķirības zīmes” (attiecīgā locījumā).

18. Izteikt 46. panta pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Karavīrs aktīvā dienesta laikā valkā formas tērpu un atšķirības zīmes un atkarībā no saņemtā uzdevuma nēsā paredzētos ieročus un uzkabi.”

19. Izteikt 47. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Karavīram, kurš atvaļināts no dienesta ar tiesībām valkāt karavīra formas tērpu (arī Latvijas armijas karavīriem, kuri līdz 1940. gada 21. jūlijam dienējuši Latvijas armijā), ir tiesības aizsardzības ministra noteiktajā kārtībā iegādāties par personiskajiem līdzekļiem un valkāt karavīra ikdienas formas tērpu atbilstoši viņa dienesta pakāpei un amatam.”

20. Papildināt likumu ar 49.¹ pantu šādā redakcijā:

“49.¹ pants. Izglītības un kultūras pasākumu nodrošināšana starptautisko operāciju rajonos

Aizsardzības ministrija, tai piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros sedzot visus nepieciešamos izdevumus, var nodrošināt došanos uz starptautiskās operācijas rajonu, uzturēšanos tajā un

atgriešanos Latvijā civilpersonām, kuras īsteno starptautiskās operācijas rajonā esošās Nacionālo bruņoto spēku vienības personālam paredzētos izglītības vai kultūras pasākumus.”

21. Izteikt 53. pantu šādā redakcijā:

“53. pants. Citas ar aktīvo dienestu saistītās garantijas

Profesionālā dienesta karavīru un dienesta pienākumu pildīšanas laikā bojā gājušo profesionālā dienesta karavīru bērnus ir tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādēs.”

22. Izteikt 55. panta trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Profesionālā dienesta karavīru, ja nepieciešams, dienesta vietā aizsardzības ministra noteiktajā kārtībā uz dienesta laiku nodrošina ar Aizsardzības ministrijas valdījumā esošu dienesta dzīvojamo telpu. Karavīra ģimenei (laulātajam, bērniem, vecākiem) saglabā tiesības uzturēties dienesta dzīvojamā telpā ne ilgāk kā vienu gadu pēc karavīra nāves, ja karavīrs gājis bojā aktīvā dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus.”

23. Izslēgt 58. panta pirmajā daļā vārdus “pēc savas dzīvesvietas”.

24. 59. pantā:

izteikt otrās daļas ievaddaļu šādā redakcijā:

“(2) Atvaļinātais karavīrs saglabā tiesības saņemt apmaksātu veselības aprūpi Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā, ja:”;

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

“(5) Atvaļinātajam karavīram, kuram izsniegta starptautisko operāciju veterāna apliecība, ir tiesības, ja nepieciešams, saņemt apmaksātu Nacionālo bruņoto spēku psihologu palīdzību.”

25. Izslēgt 60. panta 1. punktu.

26. Izslēgt 61. pantu.

27. Izteikt 65. panta pirmās daļas 1. punktu šādā redakcijā:

“1) paziņot Nacionālo bruņoto spēku rezerves uzskaites struktūrvienībai par izbraukšanu no Latvijas uz laiku, kas ilgāks par sešiem mēnešiem;”

28. Izteikt 69. panta pirmās daļas 8. punktu šādā redakcijā:

“8) personiskais šaujamerocis vai aukstais ierocis — par izcilu varonību, drošsirdību kaujas uzdevumu izpildē;”

29. 74. pantā:

papildināt panta nosaukumu pēc vārda “atlīdzināšanas” ar vārdiem “un ieturējumu izdarīšanas”;

papildināt pantu ar otro, trešo un ceturto daļu šādā redakcijā:

“(2) Ieturējumus, kas izriet no juridiskās personas atprasījuma tiesībām, var izdarīt no karavīram izmaksājamās mēnešalgas, dodot rakstveida rīkojumu par ieturējumu izdarīšanu ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no pārmaksātās summas izmaksas dienas vai avansa atmaksāšanai noteiktā termiņa izbeigšanās dienas, par to nekavējoties paziņojot karavīram, lai atprasītu:

- 1) summas, kas pārmaksātas juridiskās personas maldības dēļ, ja karavīrs par šo pārmaksājumu ir zinājis vai viņam atbilstoši apstākļiem to vajadzēja zināt vai ja pārmaksājums pamatojas uz tādiem apstākļiem, kuros vainojams karavīrs;
- 2) avansu, kas izmaksāts uz mēnešalgas rēķina, kā arī neizlietoto un laikā neatmaksāto avansu, kas izmaksāts karavīram sakarā ar komandējumu.

(3) Juridiskajai personai ir tiesības ieturēt no karavīram izmaksājamās mēnešalgas to zaudējumu apmēru, kas šai personai radies karavīra prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ. Šāda ieturējuma izdarīšanai nepieciešama karavīra rakstveida piekrišana.

(4) Ja karavīrs apstrīd juridiskās personas atprasījuma tiesību vai zaudējumu atlīdzības pamatu vai apmēru, juridiskā persona var celt atbilstošu prasību tiesā divu gadu laikā no pārmaksātās summas izmaksas dienas, avansa atmaksāšanai noteiktā termiņa izbeigšanās dienas vai zaudējumu nodarīšanas dienas. Ieturējumu apmēru nosaka un tos veic, ievērojot Civilprocesa likumā noteiktos ierobežojumus.”;

uzskatīt līdzšinējo panta tekstu par pirmo daļu.

30. 75. pantā:

papildināt trešo daļu pēc vārda “Karavīru” ar vārdiem “un zemessargu”;

papildināt pantu ar ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Šā panta pirmās daļas 7. un 8. punktā minēto disciplinārsodu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur to izpildi.”

31. Papildināt pārejas noteikumu 19. punktu ar vārdiem un skaitļiem “ja šie atvaļināšanas nosacījumi radušies saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts līdz 2013. gada 31. martam”.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 7. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 26. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 26.02.2013., Nr.40.

87. 294L/11 Grozījumi Autopārvadājumu likumā

Izdarīt Autopārvadājumu likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 20. nr.; 1997, 8. nr.; 1998, 24. nr.; 1999, 21. nr.; 2001, 1., 12. nr.; 2002, 12. nr.; 2003, 23. nr.; 2004, 10. nr.; 2005, 2., 12. nr.; 2006, 1., 15. nr.; 2007, 10., 15. nr.; 2008, 3., 24. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 174., 206. nr.; 2011, 80. nr.) šādus grozījumus:

1. Papildināt 5.¹ panta pirmo daļu ar 9. un 10. punktu šādā redakcijā:

- “9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra regulas (ES) Nr. 181/2011 par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem regulā (EK) Nr. 2006/2004 [turpmāk — regula (ES) Nr. 181/2011] izpildi saskaņā ar regulas (ES) Nr. 181/2011 28. panta 1. punktu;
- 10) pasažieru sūdzību pārskatīšanu, kuras nav atrisinātas saskaņā ar regulas (ES) Nr. 181/2011 27. pantu.”

2. Izslēgt 6.¹ panta otrās daļas 6. punktā vārdus “tai skaitā pašpārvadājumiem un personiskajām vajadzībām”.

3. Izslēgt 30.¹ panta otrās daļas 6. punktā vārdus “tai skaitā pašpārvadājumiem un personiskajām vajadzībām”.

4. Papildināt 40. pantu ar septīto un astoto daļu šādā redakcijā:

“7) Veicot pasažieru pārvadājumus, uz kuriem attiecināma regula (ES) Nr. 181/2011, pārvadātāja pienākumus un atbildību saistībā ar autobusu pasažieru tiesībām papildus nosaka minētā regula.

(8) Piemērojot regulu (ES) Nr. 181/2011, maksimālā kompensācijas summa saistībā ar pasažiera nāvi vai miesas bojājumiem vai bagāžas nozaudēšanu vai bojājumu katrā atsevišķā gadījumā nav mazāka kā regulas (ES) Nr. 181/2011 7. panta 2. punktā norādītā summa.”

5. Papildināt 43. pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

“5) Veicot pasažieru pārvadājumus, uz kuriem attiecināma regula (ES) Nr. 181/2011, autobusu pasažiera tiesības papildus nosaka minētā regula.”

6. Papildināt 45. pantu ar sesto daļu šādā redakcijā:

“6) Veicot pasažieru pārvadājumus, uz kuriem attiecināma regula (ES) Nr. 181/2011, pretenzijas pieteikšanas un izskatīšanas termiņus nosaka saskaņā ar minētās regulas 27. pantu.”

7. Papildināt pārejas noteikumus ar 31. punktu šādā redakcijā:

“31. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra regulas (ES) Nr. 181/2011 par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem regulā (EK) Nr. 2006/2004 2. panta 4. punktu, līdz 2017. gada 28. februārim Latvijā attiecībā uz iekšzemes pasažieru regulāriem autobusu pārvadājumiem tiek noteikts minētās regulas piemērošanas atbrīvojums, izņemot tās 4. panta 2. punktu, 9. pantu, 10. panta 1. punktu, 16. panta 1. punkta “b” apakšpunktu, 16. panta 2. punktu, 17. panta 1. un 2. punktu, 24., 25., 26., 27. un 28. pantu.”

Likums stājas spēkā 2013. gada 1. martā.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 7. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 26. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 26.02.2013., Nr.40.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

88. 295L/11 Grozījums Augstskolu likumā

Izdarīt Augstskolu likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1996, 1. nr.; 1997, 3. nr.; 2001, 1. nr.; 2003, 12. nr.; 2004, 13. nr.; 2006, 8. nr.; 2007, 6., 11. nr.; 2008, 15. nr.; 2009, 2., 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 194. nr.; 2010, 38., 206. nr.; 2011, 117., 202. nr.; 2012, 190. nr.) šādu grozījumu:

Aizstāt pārejas noteikumu 32. punktā skaitli un vārdus “31. punktā noteiktajiem” ar skaitļiem un vārdiem “31. punkta 2. un 3. apakšpunktā noteiktajiem termiņiem un deviņu mēnešu laikā no 31. punkta 1. apakšpunktā noteiktajiem”.

Likums stājas spēkā 2013. gada 28. februārī.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 21. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 26. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 26.02.2013., Nr.40.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

89. 296L/11 Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā

Izdarīt Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 3., 5. nr.; 1996, 23., 24. nr.; 2000, 10. nr.; 2001, 1. nr.; 2002, 12. nr.; 2004, 24. nr.; 2007, 11. nr.; 2008, 8., 22. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2012, 203. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdus “laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”” ar vārdiem “oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis””.

2. Aizstāt 2. panta pirmajā daļā skaitli “13” ar skaitli “9”.

3. Papildināt pārejas noteikumus ar 13. punktu šādā redakcijā:

“13. Grozījumi šā likuma 2. panta pirmajā daļā par skaitļa “13” aizstāšanu ar skaitli “9” ir piemērojami, nosakot ievēlējamo deputātu skaitu vietējo pašvaldību vēlēšanās, kas notiks pēc šā likuma spēkā stāšanās.”

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 14. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 26. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 26.02.2013., Nr.40.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

90. 297L/11 Grozījums Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā

Izdarīt Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā (Latvijas Vēstnesis, 2010, 118. nr.; 2011, 103., 144. nr.; 2012, 166. nr.) šādu grozījumu:

Papildināt 29. panta pirmās daļas otro teikumu ar vārdiem šādā redakcijā:

“bet, ja programma tiek izplatīta priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, pirms tautas nobalsošanas notiekošās aģitācijas periodā, par likuma ierosināšanu notiekošās aģitācijas periodā vai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu notiekošās aģitācijas periodā, — visu attiecīgo periodu un ne mazāk kā divus kalendāros mēnešus pēc tā beigām.”

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 21. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 26. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 26.02.2013., Nr.40.

91. 298L/11 Par Pārskatīto Eiropas Sociālo hartu

1. pants. 1996. gada 3. maijā Pārskatītā Eiropas Sociālā harta (turpmāk — Harta) ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta.

2. pants. Saskaņā ar Hartas Preambulu un III sadaļas A pantu Latvijas Republika apņemas uzskatīt par sev saistošiem Hartas I, III, IV, V un VI sadaļas noteikumus, kā arī šādus Hartas II sadaļas pantus:

1. pants — Tiesības uz darbu;
2. pants — Tiesības uz taisnīgiem darba apstākļiem;
3. pants — Tiesības uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem;
4. panta 2., 3., 4. un 5. punkts — Tiesības uz taisnīgu atalgojumu;
5. pants — Tiesības biedroties;
6. pants — Tiesības slēgt kolektīvus līgumus;
7. pants — Bērnu un jauniešu tiesības uz aizsardzību;
8. pants — Strādājošo sieviešu tiesības uz maternitātes aizsardzību;
9. pants — Tiesības uz arodorientāciju;
10. pants — Tiesības uz arodapmācību;
11. pants — Tiesības uz veselības aizsardzību;
12. panta 1. un 2. punkts — Tiesības uz sociālo drošību;
13. pants — Tiesības uz sociālo un medicīnisko palīdzību;
14. pants — Tiesības izmantot sociālās labklājības dienestu pakalpojumus;
15. pants — Invalīdu un garīgi atpalikušo personu tiesības uz neatkarību, integrāciju un dalību sabiedriskajā dzīvē;
16. pants — Ģimenes tiesības uz sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību;
17. pants — Bērnu un jauniešu tiesības uz sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību;
18. panta 1. un 4. punkts — Tiesības uz apmaksātu nodarbošanos citu Līgumslēdzēju pušu teritorijā;
19. panta 1., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. un 12. punkts — Migrējošo strādājošo un viņu ģimeņu tiesības uz aizsardzību un palīdzību;
20. pants — Tiesības uz vienlīdzīgām tiesībām un attieksmi nodarbinātības un darba jautājumos bez diskriminācijas dzimuma dēļ;
21. pants — Tiesības uz informāciju un konsultācijām;
22. pants — Tiesības piedalīties darba apstākļu un darba vides noteikšanā un uzlabošanā;
24. pants — Tiesības uz aizsardzību darba saistību izbeigšanas gadījumos;
25. pants — Strādājošo tiesības uz savu tiesību aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā;
26. pants — Tiesības uz cieņu darbā;
27. pants — Tiesības strādājošajiem ar ģimenes saistībām uz vienlīdzīgām iespējām un vienlīdzīgu attieksmi;

- 28. pants — Strādājošo pārstāvju tiesības uz aizsardzību darba saistībās un no tām atkarīgajās funkcijās;
- 29. pants — Tiesības saņemt informāciju un konsultācijas par kolektīvo atlaišanu;
- 30. pants — Tiesības uz aizsardzību pret trūkumu un sociālo nevienlīdzību;
- 31. panta 1. punkts — Tiesības uz dzīvesvietu.

3. pants. Labklājības ministrija koordinē Hartā paredzēto saistību izpildi.

4. pants. Harta stājas spēkā tās VI sadaļas K panta 3. punktā noteiktajā laikā un kārtībā, un Ārlietu ministrija par to paziņo oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

5. pants. Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas. Līdz ar likumu izsludināma Harta angļu valodā un tās tulkojums latviešu valodā.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 14. februārī.

Valsts prezidents A. Bērziņš

Rīgā 2013. gada 26. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 26.02.2013., Nr.40.

PĀRSKATĪTĀ EIROPAS SOCIĀLĀ HARTA

Atklāta parakstīšanai
1996. gada 3. maijā Strasbūrā

Preambula

Šo Hartu parakstījušās Eiropas Padomes dalībvalstis,

Uzskatot, ka Eiropas Padomes mērķis ir sasniegt lielāku vienotību starp tās dalībvalstīm ar nolūku nodrošināt un īstenot tos ideālus un principus, kas ir to kopīgajā mantojumā, kā arī lai atvieglotu to ekonomisko un sociālo progresu, it īpaši saglabājot un turpmāk īstenojot cilvēka tiesības un pamatbrīvības;

Uzskatot, ka ar Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, kas tika parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā, un tās Protokolliem, Eiropas Padomes dalībvalstis ir piekritušas nodrošināt saviem iedzīvotājiem tās pilsoniskās un politiskās tiesības, kas ir norādītas šajos dokumentos;

Uzskatot, ka ar Eiropas Sociālo hartu, kas atklāta parakstīšanai 1961. gada 18. oktobrī Turīnā un tās Protokolu Eiropas Padomes dalībvalstis apņēmas aizsargāt savu iedzīvotāju sociālās tiesības, tādā veidā paaugstinot iedzīvotāju dzīves līmeni un sociālo labklājību;

Atsaucoties uz to, ka 1990. gada 5. novembrī Romā notikušajā Valdības Konferencē par Cilvēktiesībām tika uzsvērtā vajadzība, no vienas puses, aizsargāt visu cilvēka tiesību nedalāmību, vai tās ir pilsoniskās, politiskās, ekonomiskās, sociālās vai kultūras tiesības un, no otras puses, dot Eiropas Sociālajai hartai jaunus impulsus;

Apņemoties, kā tas tika nolemts 1991. gada 21. un 22. oktobrī Valdības Konferencē Turīnā, precizēt un piemērot Hartas pamatsaturu tādā veidā, lai detalizēti ņemtu vērā fundamentālās izmaiņas, kas notikušas sabiedrībā kopš teksta pieņemšanas;

Atzīstot priekšrocību ieviest Pārskatītajā Hartā, kura ir izveidota, lai nākotnē aizstātu Eiropas Sociālo hartu, tās tiesības, kuras garantē labotā Harta, kā arī tiesības, ko garantē 1988. gada Papildprotokols un pievienotās jaunās tiesības,

Vienojās par sekojošo:

I SADAĻA

Par savas politikas mērķi, kas būtu jāveicina visiem piemērotiem līdzekļiem, kā nacionāliem tā starptautiskiem pēc sava rakstura, Līgumslēdzējas puses atzīst tādu apstākļu sasniegšanu, kuros var tikt efektīvi realizētas sekojošas tiesības un principi:

1. Ikvienam ir tiesības nopelnīt sev iztiku ar brīvi izvēlētas nodarbošanās palīdzību.
2. Visiem strādājošajiem ir tiesības uz taisnīgiem darba apstākļiem.
3. Visiem strādājošajiem ir tiesības uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem.
4. Visiem strādājošajiem ir tiesības uz taisnīgu atalgojumu, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu pienācīgus dzīves apstākļus sev un savām ģimenēm.
5. Visiem strādājošajiem un darba devējiem ir tiesības uz biedrošanās brīvību nacionālās vai starptautiskās organizācijās, lai aizsargātu savas ekonomiskās un sociālās intereses.
6. Visiem strādājošajiem un darba devējiem ir tiesības slēgt kolektīvus līgumus.
7. Bērniem un jauniešiem ir tiesības uz speciālu aizsardzību pret tādiem fiziskiem un morāliem kaitējumiem, kādiem tie pakļauti.
8. Strādājošām sievietēm, kas ir grūtniecības stāvoklī, ir tiesības uz īpašu aizsardzību savā darbā.
9. Ikvienai personai ir tiesības izmantot attiecīgu arodorientācijas institūciju pakalpojumus, ar nolūku palīdzēt izvēlēties tās personiskajām iemaņām un interesēm atbilstošu nodarbošanos.
10. Ikvienai personai ir tiesības izmantot attiecīgu arodorientācijas institūciju apmācību.
11. Ikvienai personai ir tiesības izmantot jebkurus pasākumus, kas ļauj tai uzturēt iespējami augstāku veselības līmeni.
12. Visiem strādājošajiem un to apgādājamajiem ir tiesības uz sociālo drošību.
13. Ikvienai personai, kurai trūkst attiecīgu līdzekļu, ir tiesības uz sociālo un medicīnisko palīdzību.
14. Ikvienai personai ir tiesības izmantot sociālās labklājības dienestu pakalpojumus.
15. Invalidiem ir tiesības uz neatkarību, sociālo integrāciju un dalību sabiedriskajā dzīvē.
16. Ģimenei kā sabiedrības pamatvienībai ir tiesības uz attiecīgu sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību, lai nodrošinātu tās pilnvērtīgu attīstību.
17. Bērniem un jauniešiem ir tiesības uz attiecīgu sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību.
18. Ikvienas Līgumslēdzējas puses pilsoņiem ir tiesības uz apmaksātu nodarbošanos jebkuras citas Līgumslēdzējas puses teritorijā, pie vienlīdzīgiem nosacījumiem ar šīs citas Līgumslēdzējas puses pilsoņiem, ar ierobežojumiem, kas balstās uz pamatotiem ekonomiskiem vai sociāliem iemesliem.
19. Migrējošiem strādājošajiem, kas ir kādas Līgumslēdzējas puses pilsoņi, un to ģimenēm ir tiesības uz aizsardzību un palīdzību jebkuras citas Līgumslēdzējas puses teritorijā.
20. Visiem strādājošajiem ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi darba un nodarbinātības jautājumos bez diskriminācijas dzimuma dēļ.
21. Strādājot uzņēmumā strādājošajiem ir tiesības saņemt informāciju un konsultācijas.
22. Strādājot uzņēmumā Strādājošajiem ir tiesības piedalīties darba apstākļu un darba vides noteikšanā un uzlabošanā.
23. Katram vecam cilvēkam ir tiesības uz sociālo aizsardzību.
24. Visiem strādājošajiem ir tiesības uz aizsardzību darba saistību izbeigšanās gadījumos.
25. Visiem strādājošajiem ir tiesības uz savu tiesību aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā.
26. Visiem strādājošajiem ir tiesības būt cienītiem savā darbā.
27. Visiem strādājošajiem, kam ir ģimenes saistības un kas strādā vai vēlas strādāt, ir tiesības to darīt, nepakļaujoties diskriminācijai un izvairoties no konfliktiem, kas rastos viņu darba un ģimenes saistību dēļ.
28. Strādājošo saistību pārstāvjiem ir tiesības uz aizstāvību no pret viņiem vērstu kaitīgu darbību un

saņemt atbilstošas iespējas veikt savas funkcijas.

29. Visiem strādājošajiem ir tiesības saņemt informāciju un konsultācijas par kolektīva štatu samazināšanu.

30. Ikvienam ir tiesības uz aizsardzību pret nabadzību un sociālo nevienlīdzību.

31. Ikvienam ir tiesības uz dzīvesvietu.

II SADAĻA

Saskaņā ar III sadaļā noteikto, Līgumslēdzējas puses apņemas uzskatīt sekojošajos pantos un punktos uzskaitītās saistības par attiecināmām uz sevi.

1. pants — Tiesības uz darbu

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz darbu izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. uzskatīt iespējami augstāku un stabilāku nodarbinātības līmeņa sasniegšanu un uzturēšanu par vienu no saviem primārajiem mērķiem un saistībām, ar nolūku sasniegt pilnīgu nodarbinātību;
2. efektīvi aizstāvēt strādājošā tiesības pelnīt savu iztiku ar brīvi izvēlētas nodarbošanās palīdzību;
3. izveidot vai uzturēt bezmaksas nodarbinātības dienestu, kas būtu pieejams visiem strādājošajiem;
4. nodrošināt vai veicināt attiecīgu arodorientāciju, arodapmācību un rehabilitāciju.

2. pants — Tiesības uz taisnīgiem darba apstākļiem

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz taisnīgiem darba apstākļiem izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. noteikt atbilstošu darba dienas un darba nedēļas garumu, progresīvi samazinot darba nedēļas garumu tādā apjomā, ko pieļauj darba ražīguma pieaugums un citi attiecīgie faktori;
2. noteikt oficiālo svinamo dienu apmaksāšanu;
3. noteikt apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu vismaz četru nedēļu garumā;
4. strādājošajiem profesijās, kas atzītas par dzīvībai vai veselībai bīstamām un kurās pagaidām nav bijis iespējams pietiekoši samazināt vai novērst riska faktorus, nodrošināt papildus apmaksātas brīvdienas vai saīsinātu darba laiku;
5. nodrošināt iknedēļas atpūtas periodu, kas iespēju robežās sakristu ar dienu, kas saskaņā ar attiecīgās valsts vai reģiona tradīcijām vai paražām tiek uzskatīta par atpūtas dienu;
6. nodrošināt to, ka strādājošie rakstiskā formā, pēc iespējas ātrāk, jebkurā gadījumā ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc darba saistību uzsākšanas, tiek informēti par nozīmīgām līguma vai darba attiecību perspektīvām;
7. nodrošināt darbiniekiem, kas veic darbu naktī, atvieglojumus, kas paredzēti darba specifikas dēļ.

3. pants — Tiesības uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem izmantošanu, Līgumslēdzējas puses, apspriežoties ar darba devēju un strādājošo organizācijām, apņemas:

1. noteikt, īstenot un periodiski izskatīt nacionālās politikas saistību ar profesionālo drošību, profesionālo veselības stāvokli un darba vidi. Šīs politikas primārajai saistībai jābūt profesionālās drošības un veselības uzlabošanai, lai novērstu negadījumus un veselības traucējumus, kas radušies darba procesā vai ir saistīti ar to, galvenokārt samazinot riska izraisītājus, kas raksturīgi darba videi;
2. izdot darba drošības un strādājošo veselības aprūpes noteikumus;
3. ar uzraudzības mehānismu palīdzību nodrošināt šo nosacījumu īstenošanu;
4. nodrošināt progresīvu attīstību visu strādājošo profesionālās veselības dienestam, kas veic profilaktiskas un konsultatīvas funkcijas.

4. pants — Tiesības uz taisnīgu atalgojumu

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz taisnīgu atalgojumu izmantošanu, Līgumslēdzējas puses, apspriežoties ar darba devēju un strādājošo organizācijām, apņemas:

1. atzīt strādājošo tiesības uz atalgojumu, kas nodrošinātu tiem un to ģimenēm pienācīgus dzīves apstākļus;
2. atzīt strādājošo tiesības uz paaugstinātu atalgojumu par virsstundu darbu ar izņēmumiem atsevišķos gadījumos;
3. atzīt strādājošo vīriešu un sieviešu tiesības uz vienlīdzīgu samaksu par vienlīdzīgas vērtības darbu;
4. atzīt visu strādājošo tiesības uz pieņemamu termiņu, kurā tiek paziņots par darba attiecību izbeigšanu;
5. pieļaut atskaitījumus no darba algām tikai tajos apstākļos un tādā apjomā, ko nosaka nacionālie likumi vai noteikumi, vai kas ir noteikti kolektīvajos līgumos vai arbitrāžas lēmumos.

Šo tiesību nodrošināšana tiek veikta ar brīvi noslēgtu kolektīvo līgumu palīdzību saskaņā ar likumā fiksētu noteikšanas kārtību vai kādā citā veidā, kas atbilst apstākļiem attiecīgajā valstī.

5. pants — Tiesības biedroties

Lai nodrošinātu vai veicinātu strādājošo un darba devēju tiesības brīvi veidot vietējās, nacionālās vai starptautiskās organizācijas, lai aizsargātu savas ekonomiskās un sociālās intereses un tiesības iestāties šajās organizācijās, Līgumslēdzējas puses apņemas nodrošināt tādu nacionālo tiesību sistēmu, kas neierobežotu, vai piemērot to tā, lai neierobežotu šīs tiesības. To, cik lielā mērā šajā pantā minētās garantijas attiecas uz policiju, nosaka nacionālie likumi vai noteikumi. Tāpat arī nacionālie likumi un noteikumi nosaka principus, saskaņā ar kuriem šīs garantijas tiek piemērotas bruņoto spēku personālsastāvam, un apjomu, kurā tie attiecināmi uz personām, kas ietilpst šajā kategorijā.

6. pants — Tiesības slēgt kolektīvus līgumus

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību slēgt kolektīvus līgumus izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. veicināt kopīgas strādājošo un darba devēju konsultācijas;
2. tur, kur tas ir nepieciešams un piemērots, veicināt mehānismus brīvprātīgu sarunu noturēšanai starp darba devējiem vai darba devēju organizācijām un strādājošo organizācijām, lai ar kolektīvu līgumu palīdzību regulētu darba noteikumus un apstākļus;
3. veicināt attiecīgu samierināšanas un brīvprātīgu vidutājmehānismu izveidošanu un izmantošanu darba strīdu atrisināšanai;

un atzīst:

4. strādājošo tiesības uz kolektīvu rīcību interešu konfliktu gadījumos, ieskaitot tiesības uz streiku, ievērojot saistības, kas var rasties saskaņā ar pirms tam noslēgtajiem kolektīvajiem līgumiem.

7. pants — Bērnu un jauniešu tiesības uz aizsardzību

Lai nodrošinātu efektīvu bērnu un jauniešu tiesību uz aizsardzību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. noteikt, ka minimālais vecums pieņemšanai darbā ir 15 gadi, ar izņēmumiem attiecībā uz bērniem, kas tiek nodarbināti īpaši paredzētos vieglos darbos bez kaitējuma to veselībai, morālei vai izglītībai;
2. noteikt to, ka minimālais darbā pieņemšanas vecums ir 18 gadi tādās īpaši noteiktās profesijās, kas tiek uzskatītas par bīstamām vai veselībai kaitīgām;

3. noteikt to, ka personas, kas vēl ir pakļautas obligātajai izglītībai, netiek nodarbinātas tādos darbos, kas liegtu tiem pilnībā apgūt šo izglītību;
4. noteikt to, ka darba dienas ilgums personām, kas ir jaunākas par 18 gadiem, tiek ierobežots saskaņā ar to attīstības vajadzībām, it īpaši saskaņā ar to nepieciešamību pēc arodapmācības;
5. atzīt jauno strādnieku un mācekļu tiesības uz taisnīgu atalgojumu vai citu attiecīgu samaksu;
6. noteikt to, ka laiks, kuru jaunieši ar darba devēja piekrišanu parasto darba dienu laikā pavada arodapmācībās, tiek uzskatīts par daļu no darba dienas ilguma;
7. noteikt to, ka strādājošajiem, kas ir jaunāki par 18 gadiem, ir tiesības uz ne mazāk kā četru nedēļu ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu;
8. noteikt to, ka personas, kas ir jaunākas par 18 gadiem netiek nodarbinātas nakts darbos, izņemot atsevišķās profesijās, kuras nosaka nacionālie likumi vai noteikumi;
9. noteikt to, ka personas, kas ir jaunākas par 18 gadiem un kas tiek nodarbinātas nacionālajos likumos un noteikumos noteiktās profesijās, tiek pakļautas regulārām medicīniskām pārbaudēm;
10. nodrošināt speciālu aizsardzību pret fizisku un morālu kaitējumu, kam tiek pakļauti bērni un jaunieši, it īpaši pret tādu, kas tieši vai netieši ceļas no to darba.

8. pants — Strādājošo sieviešu tiesības uz maternitātes aizsardzību.

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo sieviešu grūtniecības stāvokli tiesību uz aizsardzību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. apmaksāta atvaļinājuma veidā vai ar attiecīgu sociālo pabalstu vai sabiedrisko fondu pabalstu palīdzību nodrošināt sievietēm atvaļinājumu pirms un pēc dzemdībām, kura kopējais ilgums ir vismaz 14 nedēļas;
2. uzskatīt par nelikumīgu to, ka darba devējs brīdina sievieti par atlaišanu laikā, kad sievieti ir brīdinājusi darba devēju par savu grūtniecību līdz pat dzemdību atvaļinājuma beigām, vai arī ja darba devējs paziņo par darba līguma uzteikumu tā, ka uzteikuma termiņš beigsies šajā periodā;
3. noteikt, ka mātēm, kuras baro bērnu ar krūti, šim nolūkam ir tiesības uz pietiekami gariem pārtraukumiem darbā;
4. regulēt nodarbināšanu nakts maiņās strādājošām sievietēm grūtniecības stāvoklī, nesen dzemdējušām sievietēm un mātēm, kas baro savus bērnus ar krūti;
5. aizliedz izmantot sievietes grūtniecības stāvoklī, nesen dzemdējušās sievietes un mātes, kas savus bērnus baro ar krūti, darbam šahtās kalnrūpniecībā un attiecīgi visos citos darbos, kas ir tām nepiemēroti sava bīstamā vai neveselīgā rakstura vai smaguma dēļ, un pieņemt attiecīgus mērus, lai aizsargātu šo sieviešu tiesības.

9. pants — Tiesības uz arodorientāciju

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz arodorientāciju izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas vai nu nodrošināt, vai veicināt tāda dienesta izveidošanu, kas sniegtu palīdzību visām personām, invalīdus ieskaitot, risināt problēmas, kas saistītas ar aroda izvēli un aroda prasmes pilnveidošanu, ņemot vērā indivīdam piemērotās īpašības un to atbilstību darba piedāvājumam: šai palīdzībai ir jābūt pieejamai bez maksas - kā jauniešiem, ieskaitot skolniekus, tā arī pieaugušajiem.

10. pants — Tiesības uz arodapmācību

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz arodapmācību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. nodrošināt vai veicināt visu personu, invalīdus ieskaitot, tehnisko un arodapmācību, konsultējoties ar darba devēju un strādājošo organizācijām, un nodrošināt labvēlīgus apstākļus augstākās tehniskās un universitātes izglītības pieejamībai, kas ir balstīta vienīgi uz individuālām spējām;
2. nodrošināt vai veicināt mācekļu sistēmas izveidošanu un citus sistemātiskus mehānismus jaunu

zēnu un meiteņu apmācībai dažādās to izvēlētās nodarbošanās;

3. nodrošināt vai veicināt sekojošo:

(a) piemērotas un viegli pieejamas mācību iespējas pieaugušajiem strādājošajiem;

(b) speciālas institūcijas pieaugušo strādājošo profesionālās kvalifikācijas iegūšanas profesionālajā tālākizglītībā, kas nepieciešama tehnoloģijas attīstības vai jaunu nodarbinātības jomu rašanās rezultātā;

4. pēc nepieciešamības nodrošināt vai veicināt speciālus pasākumus, pārkvalifikāciju un reintegrāciju indivīdiem, kas ilgu laiku bijuši bezdarbnieki;

5. veicināt to, lai pilnībā tiktu izmantotas iespējas, ko nodrošina sekojoši pasākumi:

(a) visu maksājumu vai nodevu samazināšana vai atcelšana;

(b) finansiālas palīdzības sniegšana attiecīgos gadījumos;

(c) laika, kuru strādājošais pavada papildus apmācībās, kuras tas uzsācis pēc darba devēja lūguma, iekļaušana darba dienas ilgumā darba saistību pastāvēšanas laikā;

(d) veicot attiecīgu pārraudzību un konsultējoties ar darba devēju un strādājošo organizācijām, attiecīga mācekļu darba un citu jauno strādājošo vispārējās aizsardzības nodrošināšana.

11. pants — Tiesības uz veselības aizsardzību

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz veselības aizsardzības izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas, vai nu tieši, vai sadarbībā ar valsts vai privātajām organizācijām veikt attiecīgus pasākumus, tai skaitā:

1. cik vien iespējams samazināt veselības pasliktināšanās cēloņus;

2. nodrošināt konsultatīvus un izglītošanas pakalpojumus, kas propagandētu veselību un veicinātu individuālo atbildību jautājumos, kas saistīti ar veselību;

3. pēc iespējas vairāk ierobežot iespējamību izraisīties epidēmiskajām, endēmiskajām un citām slimībām, kā arī negadījumiem.

12. pants — Tiesības uz sociālo drošību

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz sociālo drošību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. ieviest un uzturēt sociālās drošības sistēmu;

2. uzturēt sociālās drošības sistēmu apmierinošā līmenī, vismaz līdzīgu tam līmenim, kas nepieciešams, lai ratificētu Eiropas Sociālās Drošības kodeksu;

3. apņemties progresīvi paaugstināt sociālās sistēmas nodrošināšanu līdz augstākam līmenim;

4. noslēdzot attiecīgus divpusējus un daudzpusējus līgumus vai veikt citus pasākumus, saskaņā ar šajos līgumos minētajiem nosacījumiem, lai nodrošinātu sekojošo:

(a) vienlīdzīgu attieksmi pret savas valsts pilsoņiem un citu Līgumslēdzēju pušu pilsoņiem attiecībā uz sociālās drošības tiesībām, ieskaitot no sociāliem normatīviem aktiem izrietošo materiālo atbalstu, neņemot vērā aizsargājamo personu pārvietošanos Līgumslēdzēju pušu teritorijā;

(b) sociālās drošības tiesību nodrošināšanu, saglabāšanu un turpināšanu ar tādiem līdzekļiem kā apdrošināšanas vai nodarbinātības periodu, kuri uzkrāti saskaņā ar katras Līgumslēdzējas puses normatīvo aktu, summēšana.

13. pants — Tiesības uz sociālo un medicīnisko palīdzību

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz sociālo un medicīnisko aizsardzību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. nodrošināt to, ka ikvienai personai, kam trūkst attiecīgu līdzekļu un kas nespēj nodrošināt šos līdzekļus vai nu pašas spēkiem vai no citiem avotiem, it īpaši no sociālās drošības shēmas

pabalstiem, tiek sniegta atbilstoša palīdzība un slimības gadījumā - attiecīgās personas stāvoklim atbilstoša aprūpe;

2. nodrošināt to, ka personas, kas saņem šādu palīdzību, šī iemesla dēļ necieš no to politisko vai sociālo tiesību ierobežošanas;

3. nodrošināt to, lai ikviena persona var saņemt no attiecīgiem valsts vai privātajiem dienestiem padomu un personisku palīdzību tādā apjomā, kas nepieciešams, lai nepieļautu, novērstu vai atvieglotu trūkumu kādai individuālai personai vai ģimenei;

4. piemērot šī panta 1., 2. un 3. punkta nosacījumus uz vienlīdzības pamatiem kā savas valsts pilsoņiem, tā arī citu Līgumslēdzēju pušu pilsoņiem, kas atrodas to teritorijā legāli, saskaņā ar saistībām, kas izriet no Eiropas Sociālās un medicīniskās palīdzības konvencijas, kas parakstīta Parīzē, 1953. gada 11. decembrī.

14. pants — Tiesības izmantot sociālās labklājības dienestu pakalpojumus

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību izmantot sociālās labklājības dienestu pakalpojumus izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. veicināt vai nodrošināt dienestus, kas, izmantojot sociālā darba metodes, veicinātu kā individu, tā sabiedrības grupu labklājību un to piemērošanas sociālajai videi;

2. veicināt individuālu personu un brīvprātīgo vai citu organizāciju piedalīšanos šādu dienestu izveidošanā un uzturēšanā.

15. pants — Invalidu un garīgi atpalikušo personu tiesības uz neatkarību, integrāciju un dalību sabiedriskajā dzīvē

Lai nodrošinātu efektīvu invalidu un garīgi atpalikušo personu, neatkarīgi no viņu vecuma un invaliditātes veida un izcelsmes, tiesību uz neatkarību, integrāciju un dalību sabiedriskajā dzīvē izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas, jo īpaši:

1. veikt nepieciešamās aktivitātes, lai nodrošinātu invalīdiem orientāciju, izglītību un arodapmācību, kur tas ir iespējams, vispārējās iekārtas ietvaros, un, kur tas nav iespējams, specializētās institūcijās, kā valsts, tā privātas;

2. veikt atbilstošus pasākumus, lai personas, kurām ir invaliditāte, darba devēji pieņemtu un paturētu darbā, strādājot parastajā darba vidē un piemērojot darba apstākļus invalīda vajadzībām, ja tas nav iespējams personu invaliditātes dēļ, tad pārveidojot un radot vienkāršāk veicamus darba veidus atkarībā no invaliditātes pakāpes. Dažos gadījumos šādiem pasākumiem var būt nepieciešams specializēts darba vietu aprīkojums.

3. lai nodrošinātu viņu pilnīgu integrāciju un dalību sabiedriskajā dzīvē, galvenokārt veicot pasākumus, tai skaitā tehniskajā jomā, mērķtiecīgi pārvarot barjeras komunikācijas un kustību jomā, radot pieeju transportlīdzekļiem, dzīvesvietām, kultūras pasākumiem un nodarbēm brīvajā laikā.

16. pants — Ģimenes tiesības uz sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību

Lai nodrošinātu apstākļus, kas nepieciešami pilnīgai ģimenes kā sabiedrības pamatvienības attīstībai, Līgumslēdzējas puses apņemas veicināt ģimenes dzīves ekonomisko, juridisko un sociālo aizsardzību ar tādiem līdzekļiem kā ģimeņu pabalsti, nodokļu atvieglojumi, dzīvojamā fonda nodrošināšana ģimenēm, pabalsti jaunlaulātajiem un citiem piemērotiem līdzekļiem.

17. pants — Bērnu un jauniešu tiesības uz sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību

Lai nodrošinātu apstākļus, kas nepieciešami bērniem un jauniešiem, lai tie augtu tādā vidē, kas veicina viņu personisko attīstību un viņu fizisko un garīgo iespēju pilnveidošanos, Līgumslēdzējas puses apņemas tieši, vai arī sadarbojoties ar publiskajām vai privātajām organizācijām, veikt iespējamus un nepieciešamos pasākumus:

1. (a) nodrošinot to, ka par bērniem un jauniešiem, ņemot vērā viņu vecāku tiesības un pienākumus, rūpējas un palīdz, viņi saņem vajadzīgo izglītību un apmācību, galvenokārt nodrošinot atbilstošu un pietiekamu institūciju un dienestu izveidošanu un uzturēšanu;
 - (b) aizsargājot bērnus un jauniešus no nolaidības, varmācības vai ekspluatācijas;
 - (c) nodrošinot aizsardzību un speciālu palīdzību no valsts bērniem un jauniešiem, kurus īslaicīgi vai pastāvīgi neapgādā viņu ģimene;
2. nodrošinot bērnus un jauniešus ar bezmaksas pamatskolas un vidusskolas izglītību, kā arī veicinot regulāru skolas apmeklējumu.

18. pants — Tiesības uz apmaksātu nodarbošanos citu Līgumslēdzēju pušu teritorijā

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz apmaksātu nodarbošanos jebkuras citas Līgumslēdzējas puses teritorijā izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. piemērot pastāvošos normatīvos aktus liberālisma garā;
 2. vienkāršot pastāvošās formalitātes un samazināt vai atcelt tiesas nodevas un citus maksājumus, kas jāveic strādājošajiem ārvalstniekiem vai to darba devējiem;
 3. individuāli vai kolektīvi liberalizēt normatīvos aktus, kas regulē strādājošo ārvalstnieku nodarbināšanu;
- un atzīt:
4. savu pilsoņu tiesības atstāt savu valsti, lai veiktu apmaksātu nodarbošanos citu Līgumslēdzēju pušu teritorijā.

19. pants — Migrējošo strādājošo un viņu ģimeņu tiesības uz aizsardzību un palīdzību

Lai nodrošinātu efektīvu migrējošo strādājošo un viņu ģimeņu tiesību uz aizsardzību un palīdzību izmantošanu jebkuras citas Līgumslēdzējas puses teritorijā, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. uzturēt vai pārliecināties, ka tiek uzturēti atbilstoši bezmaksas pakalpojumi, kurus šie strādājošie var saņemt kā palīdzību, it sevišķi, lai iegūtu precīzu informāciju, un veikt visus nepieciešamos pasākumus, ciktāl to pieļauj nacionālie likumi un noteikumi, lai cīnītos ar maldinošu propagandu attiecībā uz emigrāciju un imigrāciju;
2. savas jurisdikcijas ietvaros veikt attiecīgus pasākumus, lai atvieglotu šo strādājošo un viņu ģimenes locekļu aizbraukšanu, pārceļošanu un uzņemšanu, un savas jurisdikcijas ietvaros nodrošināt attiecīgus veselības aprūpes un medicīnas apkopes pakalpojumus un labus higiēniskos apstākļus pārceļošanas laikā;
3. kur nepieciešams, veicināt sabiedrisko un privāto sociālo dienestu sadarbību emigrācijas un imigrācijas valstīs;
4. ciktāl to regulē likumi vai noteikumi vai kontrolē valsts pārvaldes institūcijas, nodrošināt šiem strādājošajiem, kas legāli uzturas to teritorijās, tādu pašu apiešanos kā savas valsts pilsoņiem attiecībā uz sekojošiem jautājumiem:
 - (a) atalgojums un citi nodarbinātības un darba apstākļi;
 - (b) dalība arodbiedrībās un tiesības izmantot kolektīvo līgumu sniegtās iespējas;
 - (c) dzīvesvietas izvēle.
5. nodrošināt šiem strādājošajiem, kas legāli uzturas to teritorijā, tādu pašu apiešanos kā savas valsts pilsoņiem attiecībā uz darba nodokļiem, nodevām vai maksājumiem, kas veicami attiecībā uz nodarbinātajām personām;
6. ciktāl iespējams, veicināt ģimeņu atkalapvienošanos tiem strādājošajiem no ārvalstīm, kas ir saņēmuši uzturēšanās atļauju to teritorijā;
7. strādājošajiem, kas legāli uzturas to teritorijā, nodrošināt tādu pašu apiešanos kā savas valsts pilsoņiem attiecībā uz juridiskajām procedūrām jautājumos, kas minēti šajā pantā;

8. nodrošināt, lai strādājošie, kas legāli uzturas to teritorijā, netiek izraidīti, izņemot gadījumus, kad tie apdraud nacionālo drošību, rīkojas pretēji sabiedrības interesēm vai pārkāpj morāles normas;
9. likumu robežās atļaujot veikt šo strādājošo nopelnīto līdzekļu vai uzkrājumu pārvedumu tādā apjomā, kādā tie paši vēlas;
10. attiecināt ar šo pantu noteikto aizsardzību un palīdzību uz pašnodarbinātiem migrantiem, ciktāl šādi pasākumi ir piemērojami;
11. sekmēt un veicināt migrējošo strādājošo un viņu ģimenes locekļu apmācību imigrācijas valsts nacionālajā valodā, vai, ja tās ir vairākas, vienā no tām;
12. cik vien iespējams sekmēt un veicināt migrējošo strādājošo bērniem viņu dzimtās valodas apgūšanu.

20. pants — Tiesības uz vienlīdzīgām tiesībām un attieksmi nodarbinātības un darba jautājumos bez diskriminācijas dzimuma dēļ

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz vienlīdzīgām tiesībām un attieksmi nodarbinātības un darba jautājumos, bez diskriminācijas dzimuma dēļ izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas atzīt šīs tiesības un veikt attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu vai veicinātu to norisi sekojošajās sfērās:

- (a) pieeja darbam, aizsardzība atlaišanas un nodarbinātības samazināšanās gadījumos;
- (b) arodapmācība, apmācība, pārkvalificēšanās un rehabilitācija;
- (c) darba līguma nosacījumi un darba apstākļi, tai skaitā atalgojums;
- (d) karjeras attīstība, tai skaitā tās veicināšana.

21. pants — Tiesības uz informāciju un konsultācijām

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību uz informāciju un konsultācijām uzņēmumā, Līgumslēdzējas puses apņemas piemērot un veicināt pasākumus, kas dod šādas tiesības strādājošiem vai to pārstāvjiem saskaņā ar nacionāliem tiesību aktiem un praksi:

- (a) regulāri attiecīgā laikā un saprotamā veidā būt informētiem par savu darba devēju ekonomisko un finansiālo situāciju, saprotot, ka zināmas informācijas atklāšana, kas var būt kaitējoša saistībām, var tikt noraidīta vai būt konfidenciāla;

un

- (b) laicīgi būt informētiem par paredzamajiem lēmumiem, kas var ievērojami atsaukties uz strādājošo interesēm, īpaši par tiem lēmumiem, kas varētu ievērojami ietekmēt nodarbinātības situāciju uzņēmumā.

22. pants — Tiesības piedalīties darba apstākļu un darba vides noteikšanā un uzlabošanā

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību uz darba apstākļu un darba vides noteikšanu un uzlabošanu uzņēmumā izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas piemērot un veicināt pasākumus, kas dod šādas tiesības strādājošiem vai to pārstāvjiem saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem un praksi, veicinot:

- (a) darba apstākļu, darba organizācijas un darba vides noteikšanu un uzlabošanu;
- (b) veselības aprūpi un darba drošības aizsardzību uzņēmumā;
- (c) sociālo un sociāli kulturālo pasākumu un iespēju organizēšanu saistību laikā;
- (d) šo nosacījumu ievērošanas pārraudzību.

23. pants — Vecu cilvēku tiesības uz sociālo aizsardzību

Lai nodrošinātu efektīvu vecu cilvēku tiesību uz sociālo aizsardzību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas, vai nu tieši, vai sadarbojoties ar valsts vai privātām organizācijām, piemērot un

veicināt attiecīgus pasākumus, kas īpaši attiecas uz sekojošo:

- dodot veciem cilvēkiem iespēju, cik ilgi vien iespējams, palikt pilntiesīgiem sabiedrības locekļiem ar sekojošo pasākumu palīdzību:

(a) pietiekošiem līdzekļiem, kas ļauj tiem atbilstoši dzīvot un aktīvi piedalīties sabiedriskajā, sociālajā un kultūras dzīvē;

(b) nodrošinājums ar informāciju par pakalpojumiem un iespējām, kas pieejamas veciem cilvēkiem un viņu iespējām tās izmantot;

- dodot tiesības veciem cilvēkiem brīvi izvēlēties savu dzīvesveidu un dzīvot neatkarīgu dzīvi savas ģimenes lokā, cik vien ilgi viņi to vēlas un spēj, ar sekojošu pasākumu palīdzību:

(a) nodrošinājums ar dzīvesvietu, kas atbilst viņu vajadzībām un veselības stāvoklim vai ar atbilstošām iespējām piemērot viņu dzīvesvietas;

(b) nepieciešamā veselības aprūpe un pakalpojumi viņu valstī;

- nodrošinot veciem cilvēkiem dzīvi institūcijās ar atbilstošu apgādi, tajā pašā laikā respektējot viņu privātumu, un dalību lēmumu pieņemšanā, kas attiecas uz dzīves apstākļiem institūcijā.

24. pants — Tiesības uz aizsardzību darba saistību izbeigšanās gadījumos

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz aizsardzību darba saistību izbeigšanās gadījumos, Līgumslēdzējas puses apņemas atzīt:

(a) visu strādājošo tiesības, ka viņu darba saistības netiks izbeigtas bez vērā ņemama iemesla šīs saistības pārtraukt sakarā ar viņu spējām, uzvedību vai pamatojoties uz uzņēmuma, iestādes vai dienesta operatīvām vajadzībām;

(b) to strādājošo, kuru darba saistības ir tikušas izbeigtas bez vērā ņemama iemesla, tiesības saņemt atbilstošu kompensāciju vai citu attiecīgu pabalstu.

Līgumslēdzējas puses apņemas nodrošināt tiem strādājošajiem, kas uzskata, ka viņu darba saistības ir tikušas pārtrauktas bez vērā ņemama iemesla, tiesības griezties attiecīgajā neatkarīgajā iestādē.

25. pants — Strādājošo tiesības uz savu tiesību aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību uz savu tiesību aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas nodrošināt, ka strādājošo prasības, kas radušās no darba devēja vai darba saistību kontraktiem, tiek garantētas ar galvotāj institūcijas vai kāda cita efektīva aizsardzības veida palīdzību.

26. pants — Tiesības uz cieņu darbā

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību uz savas cieņas aizsardzību darbā izmantošanu, Līgumslēdzējas puses, konsultējoties ar darba devēju un strādājošo organizācijām, apņemas:

1. veicināt informācijas iegūšanu un aizsardzību pret seksuālo izmantošanu darba vietā vai attiecībā uz darbu un pieņemt attiecīgus mērus, lai aizsargātu strādājošos no šāda veida uzvedības;

2. veicināt informācijas iegūšanu un aizsardzību pret atkārtotiem nopelumiem vai atklāti negatīvas uzbrukuma rīcības, kas vērsta pret individuāliem strādājošajiem, un pieņemt attiecīgus mērus, lai aizsargātu strādājošos no šāda veida uzvedības.

27. pants — Tiesības strādājošajiem ar ģimenes saistībām uz vienlīdzīgām iespējām un vienlīdzīgu attieksmi

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz vienlīdzīgām iespējām un attieksmi sievietēm un vīriešiem ar ģimenes saistībām un šādu un citu strādājošo starpā izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

1. veikt attiecīgus pasākumus:

(a) dodot iespēju strādājošajiem ar ģimenes saistībām sākt strādāt un saglabāt darbu, tāpat kā atgriezties darbā pēc prombūtnes, kas bijusi atkarīga no pienākumiem, tai skaitā pasākumiem arodapmācības un apmācības jomā;

(b) ņemot vērā viņu vajadzības attiecībā uz darba apstākļiem un sociālo drošību;

(c) attīstot un veicinot sabiedrisko un privāto dienestu, īpaši bērnu dienas aprūpes dienestu un citu bērnu aprūpes institūciju darbību;

2. nodrošināt iespēju vecākiem saņemt vai nu pēcdzemdību atvaļinājumu vai atvaļinājumu, lai rūpētos par bērnu, kura ilgums un apstākļi jānosaka ar nacionāliem tiesību aktiem, kolektīvajiem līgumiem vai praksi;

3. nodrošināt to, ka ģimenes saistības nav vērā ņemams iemesls, lai izbeigtu darba saistības.

28. pants — Strādājošo pārstāvju tiesības uz aizsardzību darba saistībās un no tām atkarīgajās funkcijās

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo pārstāvju tiesības veikt savas funkcijas, Līgumslēdzējas puses apņemas darba saistību laikā nodrošināt sekojošo:

(a) viņi ir efektīvi aizsargāti no pret viņiem vērstas kaitīgas darbības, tai skaitā atlaišanas no darba, kas pamatota ar viņu statusu vai darbošanos kā strādājošo pārstāvjiem uzņēmumā;

(b) viņiem tiek sniegta atbilstošas iespējas, lai viņi varētu efektīvi un precīzi veikt savas funkcijas, ņemot vērā valsts industriālo attiecību sistēmu un attiecīgo saistību vajadzības, apjomu un iespējas.

29. pants — Tiesības saņemt informāciju un konsultācijas par kolektīvo atlaišanu

Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību saņemt informāciju un konsultācijas par kolektīvo atlaišanu izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas nodrošināt to, ka darba devēji laicīgi, pirms atlaišanas, informē un konsultē strādājošo pārstāvjus par paņēmieniem un līdzekļiem kā izvairītos no kolektīvās atlaišanas vai ierobežojot to iespējamību un atvieglot to sekas, piemēram, ar resursu palīdzību, lai sasniegtu sociālo pasākumu mērķus, palīdzot iesaistītajiem strādājošajiem pārkvalificēties.

30. pants — Tiesības uz aizsardzību pret trūkumu un sociālo nevienlīdzību

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz aizsardzību pret trūkumu un sociālo nevienlīdzību izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas:

(a) veikt vispārējus un koordinētus pasākumus sistēmas ietvaros, lai personas un viņu ģimenes, kas dzīvo vai ir pakļautas riskam dzīvot trūkumā vai sociālās nevienlīdzības apstākļos, nodrošinātu galvenokārt ar darbu, dzīvesvietu, apmācību, izglītību, kultūru un sociālo un medicīnisko aprūpi;

(b) pārskatīt šos pasākumus, nepieciešamības gadījumā attiecīgi uzlabojot.

31. pants — Tiesības uz dzīvesvietu

Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz dzīvesvietu izmantošanu, Līgumslēdzējas puses apņemas veikt sekojošus pasākumus:

1. nodrošinot vienlīdzīgus nosacījumus, lai iegūtu dzīvesvietu;

2. samazinot un veicinot bezpajumtnieku skaita samazināšanos, lai nodrošinātu pakāpenisku bezpajumtnieku izzušanu;

3. padarot dzīvesvietas maksu pieejamu tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu.

III SADAĻA

Pants A — Saistības

1. Pamatojoties uz nosacījumiem, kas minēti zemāk pantā B, katra no Līgumslēdzējas pusēm apņemas:

(a) uzskatīt šīs Hartas I Sadaļu par to mērķu deklarāciju, kurus tā īsteno visiem atbilstošiem līdzekļiem, saskaņā ar šīs sadaļas ievadā minēto;

(b) uzskatīt par sev saistošiem vismaz sešus no sekojošajiem Hartas II Sadaļas pantiem: 1., 5., 6., 7., 12., 13., 16., 19. un 20.:

(c) papildus pantiem, ko tā izvēlējusies saskaņā ar iepriekšējā apakšpunkta nosacījumiem, uzskatīt par sev saistošiem tādu skaitu Hartas II Sadaļas pantu vai ar cipariem apzīmēto punktu, kādu tā izvēlas, ar nosacījumu, ka kopējais tai saistošo pantu vai ar cipariem apzīmēto punktu skaits nav mazāks par sešpadsmit pantiem vai sešdesmit trijiem ar cipariem apzīmētiem punktiem.

2. Panti vai apakšpunkti, kas izvēlēti saskaņā ar šī panta 1. punkta b un c apakšpunktiem, tiek paziņoti Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram tai laikā, kad Līgumslēdzēja puse deponē ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumentu.

3. Ikviens Līgumslēdzēja puse kādā vēlākā laikā var deklarēt, paziņojot to Ģenerālsekretāram, ka tā uzskata par sev saistošiem jebkurus Hartas II Sadaļas pantus vai ar cipariem apzīmētos punktus, ko tā vēl nav pieņēmusi saskaņā ar šī panta 1. punkta nosacījumiem. Šādas, vēlākā laikā sniegtas garantijas tiks uzskatītas par neatņemamu ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprinājuma sastāvdaļu un tās stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam pēc dienas, kad iesniegts paziņojums.

4. Katra Līgumslēdzēja puse uztur nacionālajiem apstākļiem atbilstošu darba inspekcijas sistēmu.

Pants B — Saikne ar Eiropas Sociālo Hartu un 1988. gada Papildprotokolu

1. Neviena no Eiropas Sociālās Hartas vai 1988. gada 5. maija Papildprotokola Līgumslēdzējām pusēm nevar ratificēt, pieņemt vai apstiprināt šo Hartu neuzskatot sevi par saistītu vismaz ar nosacījumiem, kas attiecas uz nosacījumiem Eiropas Sociālajā Hartā un, kur tas iespējams, Papildprotokolā, ar kuru tā bija saistīta.

2. Pieņemot jebkuru no šīs Hartas saistību nosacījumiem, no datuma, kad attiecīgā Līgumslēdzējas puse iesaistās šajās saistībās, attiecīgie Eiropas Sociālās Hartas un, kur tas iespējams, tās 1988. gada Papildprotokola nosacījumu saistības izbeidzas, vairs neattiecas uz to Līgumslēdzējas pusi, kas bijusi saistīta ar pirmo no šiem vai abiem dokumentiem.

IV SADAĻA

Pants C — Šajā Hartā ietvertu saistību izpildes pārraudzīšana

Šajā Hartā ietvertu juridisko saistību izpilde būs pakļauta tai pašai pārraudzībai, kas bija Eiropas Sociālajā Hartā.

Pants D — Kolektīvās sūdzības

1. Eiropas Sociālās Hartas Papildprotokola saistības, kas nodrošina kolektīvo sūdzību sistēmu atteicas uz saistībām, kas šajā Hartā dotas valstīm, kas ratificējušas minēto Protokolu.

2. Jebkura valsts, kas nav saistīta ar Eiropas Sociālās Hartas Papildprotokolu, kas nodrošina kolektīvo sūdzību sistēmu, var, iesniedzot šīs Hartas ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumentu vai jebkurā citā laikā pēc tam, paziņot Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram, ka tā atzīst savu šīs Hartas saistību pārraudzību saskaņā ar Protokolā paredzēto procedūru.

V SADAĻA

Pants E — Diskriminācijas aizliegums

Zemāk šajā Hartā minēto tiesību ievērošana ir jānodrošina bez diskriminācijas rases, krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politikas vai atšķirīgu uzskatu, nacionālās izcelsmes, sociālās izcelsmes, veselības, saistības ar nacionālajām minoritātēm, dzimšanas vai citu iemeslu pamata.

Pants F — Atkāpes no saistībām karastāvokļa vai ārkārtas stāvokļa laikā

1. Karastāvokļa vai cita ārkārtas stāvokļa laikā, kad tiek apdraudēta nācijas dzīve, jebkura Līgumslēdzēja puse var veikt pasākumus, kas atkāpjas no tās saistībām šīs Hartas sakarā, tādā apmērā, ko strikti nosaka situācijas ārkārtas raksturs, ar nosacījumu, ka šie pasākumi nav pretrunā ar citām tās starptautiskajām saistībām.

2. Jebkura Līgumslēdzēja puse, kas ir atļāvusies izmantot šīs tiesības atkāpties no savām saistībām, atbilstošā laika periodā sniedz Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram pilnīgu informāciju par veiktajiem pasākumiem un to iemesliem. Tādā pašā veidā tā informēs Ģenerālsekretāru par šo pasākumu darbības izbeigšanos un to Hartas nosacījumu, kurus tā ir pieņēmusi, darbības atsākšanos pilnā apjomā.

Pants G — Ierobežojumi

1. Efektīvi realizējamās tiesības un principi, kas minēti I Sadaļā, un to efektīva izmantošana saskaņā ar II Sadaļas nosacījumiem netiek pakļauta nekādiem ierobežojumiem vai limitiem, kas nav minēti šajās sadaļās, izņemot tos, ko nosaka likums un kas demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešami līdzpilsoņu tiesību un brīvību aizsardzībai vai sabiedrības interešu, nacionālās drošības, sabiedrības veselības vai morāles aizsardzībai.

2. Ierobežojumi, ko šī Harta pieļauj attiecībā uz tajā minētajām tiesībām un saistībām, netiek piemēroti citiem mērķiem, kā vien tiem, kam tie bijuši paredzēti.

Pants H — Hartas un nacionālo tiesību aktu vai starptautisko līgumu saistība

Šīs Hartas nosacījumi nepārkāpj nacionālo tiesību aktu normas vai jebkuru divpusēju vai daudzpusēju līgumu, konvenciju vai vienošanos, kas jau ir spēkā vai var stāties spēkā, saskaņā ar kuru nosacījumi attiecībā uz aizsargājamajām personām ir labvēlīgāki.

Pants I — Doto saistību īstenošana

1. Bez aizspriedumiem attiecībā uz šajos pantos paredzētajām īstenošanas metodēm, attiecīgie šīs Hartas II Sadaļas panti no 1. līdz 31. ir jānodrošina ar sekojošiem līdzekļiem:

- (a) likumiem un noteikumiem;
- (b) vienošanās starp darba devējiem vai darba devēju organizācijām un strādājošo organizācijām;
- (c) šo divu metožu apvienojumu;
- (d) citiem attiecīgiem līdzekļiem.

2. Saistību nodrošinājumi, kas radušies saskaņā ar šīs Hartas II sadaļas 2. panta 1., 2., 3., 4., 5. un 7. punktu, 7. panta 4., 6. un 7. punktu, 10. panta 1., 2., 3. un 5. punktu un 21. un 22. pantu, tiks uzskatīti par efektīvi izpildītiem, ja to nosacījumi tiek piemēroti saskaņā ar šī panta 1. punktu lielākajai daļai strādājošo, uz kuriem tie attiecas.

Pants J — Labojumi

1. Jebkuri labojumi šīs Hartas I un II Sadaļā ar mērķi paplašināt šīs Hartas garantētās tiesības, kā arī labojumi III un IV Sadaļā, ko ierosinājusi Līgumslēdzēja puse vai Valdības Komiteja, jāpaziņo Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram, kuram tie jānosūta šīs Hartas Līgumslēdzējām pusēm.

2. Jebkurus ierosinātos labojumus, kas saistīti ar nosacījumiem attiecībā pret iepriekšējo punktu, pārbauda Valdības Komiteja, kura, pēc konsultēšanās Parlamentārajā Asamblejā iesniedz adaptēto tekstu apstiprināšanai Ministru Komitejā. Pēc Ministru komitejas apstiprināšanas šis teksts jānosūta Līgumslēdzējas pusēm pieņemšanai.

3. Jebkuri šīs Hartas I un II Sadaļas labojumi stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam pēc dienas, kurā trīs Līgumslēdzējas puses ir informējušas Ģenerālsekretāru par šo labojumu pieņemšanu.

Attiecībā uz tām Līgumslēdzējas pusēm, kas labojumus pieņem pēc tam, tie stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam pēc dienas, kad šī Līgumslēdzēja puse ir informējusi Ģenerālsekretāru par labojumu pieņemšanu.

4. Jebkuri šīs Hartas III un VI Sadaļas labojumi stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam pēc dienas, kad visas Līgumslēdzējas puses ir informējušas Ģenerālsekretāru par labojumu pieņemšanu.

VI SADAĻA

Pants K — Parakstīšana, ratifikācija un stāšanās spēkā

1. Šī Harta atvērta parakstīšanai Eiropas Padomes dalībvalstīm. Tā tiek ratificēta, pieņemta vai apstiprināta. Ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokuments jādeponē pie Eiropas Padomes Ģenerālsekretāra.

2. Šī Harta stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam pēc dienas, kad trīs Eiropas Padomes dalībvalstis atzinušas šo Hartu par saistošu saskaņā ar iepriekšējo punktu.

3. Attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas šo Hartu atdzinuši par saistošu pēc tam, tā stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko pēc viena mēneša periodam pēc dienas, kad ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenti nodoti deponēšanai.

Pants L — Teritoriālā piemērošana

1. Šī Harta attiecas uz ikvienas Līgumslēdzējas puses metropoles teritoriju. Ikvienu zemāk parakstījušies valdība var parakstīšanas laikā vai deponējot ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumentus ar Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram adresētas deklarācijas palīdzību norādīt teritoriju, kas šim nolūkam uzskatīta par tās metropoles teritoriju.

2. Ikvienu Līgumslēdzēja puse šīs Hartas ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas laikā, vai jebkurā laikā pēc tam ar Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram adresēta paziņojuma palīdzību var deklarēt, ka šī Harta pilnībā vai daļēji attiecas uz kādu ne-metropoles teritoriju vai teritorijām, kas uzrādītas minētajā deklarācijā, par kuru starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga vai par kurām tā uzņemas starptautisku atbildību. Deklarācijā tai jānorāda Hartas II Sadaļas panti vai punkti, kurus tā atzīst par saistošiem attiecībā uz deklarācijā nosauktajām teritorijām.

3. Harta stājas spēkā attiecībā uz teritoriju vai teritorijām, kas nosauktas minētajā deklarācijā nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam pēc dienas, kad Ģenerālsekretārs ir saņēmis šādu deklarāciju.

4. Jebkura Līgumslēdzēja puse var kādā vēlākā laikā deklarēt, nosūtot Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram paziņojumu, ka attiecībā uz vienu vai vairākām teritorijām, uz kurām saskaņā ar šī panta 2. punktu ir tikusi attiecināta šīs Hartas darbība, tā atzīst par saistošiem jebkurus pantus vai jebkurus ar cipariem apzīmētos punktus, kurus tā līdz tam nebija atzinusi attiecībā uz šo teritoriju vai šīm teritorijām. Šādas vēlākā laikā sniegtas garantijas tiek uzskatītas par neatņemamu sākotnējās deklarācijas sastāvdaļu attiecībā uz attiecīgo teritoriju un tās iegūst tādu pašu spēku nākamā mēneša pirmajā dienā, kas seko viena mēneša periodam no dienas, kad Ģenerālsekretārs saņēmis šādu paziņojumu.

Pants M — Denonsēšana

1. Jebkura Līgumslēdzēja puse var denonsēt šo Hartu vienīgi pēc tam, kad ir pagājuši pieci gadi, kopš Harta stājas spēkā attiecībā uz to, vai pēc tam ik pēc diviem gadiem un jebkurā no šiem gadījumiem pēc tam, kad tā sešus mēnešus iepriekš ir brīdinājusi Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāru, kurš attiecīgi informē pārējās Līgumslēdzējas puses.

2. Saskaņā ar iepriekšējā punkta nosacījumiem ikviena Līgumslēdzēja puse var denonsēt jebkuru tās apstiprināto Hartas II Sadaļas pantu vai punktu ar nosacījumu, ka šai Līgumslēdzējai pusei saistošo pantu vai punktu skaits nekad nav mazāks par sešpadsmit pantiem vai sešdesmit trīs punktiem un ka šajā pantu un punktu skaitā joprojām tiek iekļauti tie panti, kurus attiecīgā Līgumslēdzēja puse ir izvēlējusies no tiem, kas īpaši pieminēti panta A 1. punkta (b) apakšpunktā.

3. Ikviena Līgumslēdzēja puse var denonsēt šo Hartu vai jebkuru no šīs Hartas II Sadaļas pantiem vai punktiem saskaņā ar šī panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem attiecībā uz jebkuru teritoriju, uz kuru šī Harta ir piemērojama ar deklarāciju, kas ir iesniegta saskaņā ar panta L 2. punkta nosacījumiem.

Pants N — Pielikums

Šis Hartas pielikums ir tās neatņemama sastāvdaļa.

Pants O — Paziņojumi

Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāram jāpaziņo Eiropas Padomes dalībvalstīm un Starptautiskā Darba biroja ģenerāldirektoram par sekojošo:

- (a) jebkuru parakstīšanu;
- (b) jebkuru ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenta deponēšanu;
- (c) jebkuru šīs Hartas stāšanos spēkā saistībā ar pantu K;
- (d) jebkuru deklarāciju saistībā ar panta A punktiem 2. un 3., panta D punktiem 1. un 2., panta F punktu 2., panta L punktiem 1., 2., 3. un 4.;
- (e) jebkuriem labojumiem saistībā ar pantu J;
- (f) jebkuru denonsēšanu saistībā ar pantu M;
- (g) jebkuru citu darbību, pieteikumu vai paziņojumu attiecībā uz šo Hartu.

To apliecinot, zemāk parakstījušies, attiecīgi pilnvaroti, parakstīja šo pārskatīto Hartu.

Parakstīts Strasbūrā, 1996. gada 3. maijā angļu un franču valodās, kur abi teksti ir vienlīdz autentiski, kas vienā eksemplārā glabājas Eiropas Padomes arhīvā. Eiropas Padomes Ģenerālsēkretārs izsūtīs apstiprinātas kopijas katrai Eiropas Padomes dalībvalstij un Starptautiskā Darba biroja ģenerāldirektoram.

PIELIKUMS PĀRSKATĪTAJAI EIROPAS SOCIĀLAJAI HARTAI

Pārskatītās Eiropas Sociālās Hartas aizsargāto personu loks:

1. Nepārkāpjot 12. panta 4. punkta un 13. panta 4. punkta nosacījumus, personas, uz kurām attiecas 1. - 17. panti un 20. - 31. panti, iekļauj ārvalstniekus vienīgi tiktāl, cik tie ir citu Līgumslēdzēju pušu pilsoņi, kas legāli uzturas vai regulāri strādā attiecīgās Līgumslēdzējas puses teritorijā, ar nosacījumu, ka pastāv sapratne, ka šie panti ir skaidrojami ņemot vērā 18. un 19. panta nosacījumus. Šis skaidrojums nekavē nevienu no Līgumslēdzējam pusēm piešķirt līdzīgu aizsardzību citām personām.
2. Ikviena Līgumslēdzēja puse garantē bēgļiem, kas tādi ir saskaņā ar 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā parakstītās Konvencijas par bēgļa statusu definīciju un kas likumīgi uzturas tās teritorijā, pēc iespējas labvēlīgāku apiešanos un jebkurā gadījumā ne mazāk labvēlīgu kā to prasa attiecīgās Līgumslēdzējas puses saistības, ko tā uzņēmusies saskaņā ar minēto Konvenciju un saskaņā ar jebkuriem citiem starptautiskiem instrumentiem, kas piemērojami šiem bēgļiem.
3. Ikviena Līgumslēdzēja puse pieļauj bezvalstnieku pastāvēšanu, kā to nosaka 1954. gada 28. septembrī Ņujorkā parakstītā Konvencija par bezvalstnieku statusu un kas likumīgi atrodas tās teritorijā, pēc iespējas labāku apiešanos un jebkurā gadījumā ne mazāk labvēlīgu, kā to prasa attiecīgās Līgumslēdzējas puses saistības, ko tā uzņēmusies saskaņā ar minēto Konvenciju un saskaņā ar jebkuriem citiem starptautiskiem instrumentiem, kas piemērojami šiem bezvalstniekiem.

I SADAĻAS 18. punkts un II SADAĻAS 18. panta 1. punkts

Tiek saprasts, ka šie nosacījumi neattiecas uz jautājumu par iebraukšanu Līgumslēdzēju pušu teritorijā un nepārkāpj 1955. gada 13. decembrī Parīzē parakstītās Eiropas Konvencija par pārvaldi nosacījumus.

II SADAĻA

1. panta 2. punkts

Šo nosacījumu nevar skaidrot kā aizliegumu vai pilnvarojumu kādai arodapvienībai pielietot drošības klauzulu vai izmantot to praksē.

2. panta 6. punkts

Līgumslēdzējas puses var nodrošināt to, ka šis noteikums neattiecas uz:

- (a) strādājošajiem, kam ir līgums vai darba attiecības, kuru kopējais ilgums nepārsniedz vienu mēnesi un/vai darba nedēļa nepārsniedz astoņas stundas;
- (b) gadījumos, kad līgums vai darba attiecības ir gadījuma rakstura un/vai specifiskas dabas, šajā gadījumā nodrošinot, ka šī atļaušana ir pamatota ar objektīviem iemesliem.

3. panta 4. punkts

Tiek saprasts, ka šo dienestu funkcionēšanu, organizāciju un apstākļus nosaka nacionālie likumu vai noteikumi, kolektīvie līgumi vai citi līdzekļi, kas atbilst nacionālajiem apstākļiem.

4. panta 4. punkts

Šis nosacījums jāsaprot tādējādi, ka pastāvot jebkuram smagam nodarījumam netiek aizliegts izmantot nekavējošu atļaušanu.

4. panta 5. punkts

Tiek saprasts, ka Līgumslēdzēja puse var dot šajā punktā noteiktās garantijas, ja lielākajai daļai strādājošo vai nu ar likumu, vai saskaņā ar kolektīvajiem līgumiem, vai šķīrējtiesas lēmumu nav atļauts piemērot atskaitījumus no darba algas, izņemot tās personas, uz kurām minētā aizsardzība neattiecas.

6. panta 4. punkts

Tiek saprasts, ka ikviena Līgumslēdzēja puse, ciktāl tas uz to attiecas, var regulēt streika tiesību pielietošanu ar likumu, ar nosacījumu, ka jebkuri turpmāki ierobežojumi, ko tas var uzlikt šīm tiesībām, var tikt attaisnoti saskaņā ar pantu G.

7. panta 2. punkts

Šis nosacījums nekavē Līgumslēdzējas puses ar tiesību aktu palīdzību nodrošināt, ka tie jaunieši, kas nav sasnieguši minimālo noteikto vecumu, var strādāt ciktāl tas ir absolūti nepieciešams viņu arodapmācībai, kur tāda veida darbs notiek saskaņā ar kompetentas institūcijas noteiktiem apstākļiem un tiek veikti pasākumi, lai aizsargātu šo jauniešu veselību un drošību.

7. panta 8. punkts

Tiek saprasts, ka ikviena Līgumslēdzēja puse var dot šajā punktā noteiktās garantijas, ja tās atbilst šo garantiju garam, ar likumu nosakot, ka lielākā daļa personu, kas nav sasniegušas astoņpadsmit gadu vecumu, netiek izmantotas darbam nakts maiņās.

8. panta 2. punkts

Šie nosacījumi nav jāsaprot kā noteikts absolūts aizliegums. Var izdarīt izņēmumus, piemēram, sekojošos gadījumos:

- (a) ja strādājošā sieviete ir bijusi vainīga pie amatpārkāpuma, kas pamato darba attiecību saraušanu;
- (b) ja tiek izbeigtas darba attiecības;
- (c) ja darba līgumā noteiktais saistību laiks ir beidzies.

12. panta 4. pants

Vārdi “saskaņā ar šajos līgumos minētajiem nosacījumiem” šī punkta ievadā ir izmantoti, lai cita starpā norādītu, ka attiecībā uz pabalstiem, kas ir pieejami neatkarīgi no jebkuras apdrošināšanas maksājumiem, Līgumslēdzēja puse var noteikt īpašu uzturēšanās periodu pirms tā nodrošina minētos pabalstus citu Līgumslēdzēju pušu pilsoņiem.

13. panta 4. punkts

Valdības, kas nav pievienojušās Eiropas Sociālās un medicīniskās palīdzības konvencijai, var ratificēt Hartu attiecībā uz šo punktu ar nosacījumu, ka tās garantē citu Līgumslēdzēju pušu pilsoņiem apiešanos saskaņā ar minētās konvencijas nosacījumiem.

16. pants

Tiek saprasts, ka šajā nosacījumā sniegtā aizstāvība attiecas uz ģimenēm ar vienu vecāku.

17. pants

Tiek saprasts, ka šis nosacījums attiecas uz visām personām, kas nav sasniegušas astoņpadsmit gadu vecumu, ja vien likumā noteiktā pilngadība netiek sasniegta agrāk, bez ietekmes citiem īpašiem noteikumiem, ko nosaka Harta, it īpaši 7. pants.

Tas nenozīmē obligātu nosacījumu, ka jānodrošina obligātā izglītība līdz augstākminētajam vecumam.

19. panta 6. punkts

Šī nosacījuma nolūkā ar terminu “strādājošā ārvalstnieka ģimene” tiek saprasts vismaz viņa dzīvesbiedrs un neprecētie bērni, tik ilgi, kamēr imigrācijas valstī tie nav sasnieguši pilngadību un ir strādājošā ārvalstnieka apgādībā.

20. pants

1. Tiek saprasts, ka sociālās aizsardzības jautājumi, tāpat kā citi nosacījumi, kas attiecas uz bezdarbnieka pabalstu, vecuma pensiju un apgādnieka zaudējuma pensiju, var neattiekties uz šā panta kompetenci.

2. Šajā pantā minētie nosacījumi nedrīkst būt diskriminējoši attiecībā uz sievietu aizsardzību, īpaši grūtniecības stāvokli, dzemdību laikā un pret tām mātēm, kas baro savus bērnus ar krūti.

3. Šis pants nekavē speciālu pasākumu piemērošanu ar mērķi likvidēt nevienlīdzību *de facto*.

4. Nodarbinātības veidi, kuri savas specifikas vai apstākļu dēļ, kuros tie notiek, var tikt uzticēti tikai noteikta dzimuma personām, var tikt izslēgti no šā panta vai dažu tā nosacījumu kompetences. Šo nosacījumu nevajag saprast kā nepieciešamību Līgumslēdzēja pusēm likumos un noteikumos ieviest darba veidu sarakstu, kurus savas specifikas vai apstākļu dēļ, kuros tie notiek, var uzticēt tikai noteikta dzimuma personām.

21. un 22. pants

1. Šo pantu vajadzībām izmantotais termins “strādājošo pārstāvji” apzīmē personas, kuras par tādām atzīst nacionālie tiesību akti un prakse.

2. Termini nacionālie tiesību akti un prakse”, atkarībā no konkrētā gadījuma bez likumiem un noteikumiem ietver sevī arī kolektīvos līgumus, citus līgumus starp darba devēju un strādājošo pārstāvjiem, paražas, kā arī tiesu praksi.

3. Šo pantu vajadzībām izmantotais termins “uzņēmums” jāsaprot kā attiecinātas uz materiālu un nemateriālu sastāvdaļu kopumu ar vai bez juridiskas personas statusa, kas izveidotas lai ražotu preces vai nodrošinātu dienestu darbību ar finansiālu mērķi un spēju noteikt savu tirgus politiku.

4. Tiek saprasts, ka reliģiskas biedrības un to institūcijas var tikt izslēgtas no šo pantu kompetences, pat ja tās ir “uzņēmums” 3. panta izpratnē. Iestādes, kas darbojas iedvesmojoties no noteiktiem ideāliem vai kuras vada noteikti morāles principi, ideāli un principi, ko aizsargā nacionālie tiesību akti, var tikt izslēgtas no šā panta kompetences tādā mērā, cik tas ir nepieciešams, lai aizsargātu uzņēmumu ievirzi.

5. Tiek saprasts, ka valstī, kur šajos pantos minētās tiesības tiek īstenotas dažādos uzņēmuma iestādes, iesaistīta Līgumslēdzēja puse tiek uzskatīta par tādu, kas izpilda saistības, kas izriet no šiem nosacījumiem.

6. Līgumslēdzēja puses var izslēgt no šo pantu kompetences tos uzņēmumos, kuros iesaistīti mazāk kā noteikts skaits strādājošo, ko nosaka nacionālie likumi un noteikumi.

22. pants

1. Šis nosacījums neattiecas ne uz valstu pilnvarām un saistībām rūpēties par veselības un drošības noteikumiem darbavietās, ne arī uz to personu pilnvarām un saistībām, kas pārrauga šīs saistības.

2. Termins “sociālās un sociāli kulturālās iespējas” saprotams kā attiecināms uz sociālajām un/vai kulturālajām iespējām, ko strādājošajiem nodrošina daži uzņēmumi, tādām kā labklājības aprūpe, sporta laukumi, telpas mātēm, kas baro bērnus ar krūti, bibliotēkas, bērnu vasaras nometnes u.c.

23. panta 1. punkts

Šā panta vajadzībām izmantotais termins “cik ilgi vien iespējams” attiecas uz vecu cilvēku fiziskajām, psiholoģiskajām un intelektuālajām iespējām.

24. pants

1. Šā panta vajadzībām izmantotie termini “darba saistību izbeigšanās” un “izbeigtas” nozīmē darba saistību izbeigšanu pēc darba devēja iniciatīvas.

2. Tiek saprasts, ka šis pants attiecas uz visiem strādājošajiem, bet Līgumslēdzēja puse var izslēgt no savas aizstāvības sekojošas strādājošo personu kategorijas:

(a) strādājošie, kas ir nodarbināti, saistoties ar darba līgumu uz noteiktu laika periodu vai noteiktu uzdevumu;

(b) strādājošie, kas atstrādā pārbaudes vai darba kvalificēšanās laiku, ir nodrošināti ar to, ka tas ir noteikts iepriekš un ilgst pieņemamu laiku;

(c) strādājošie, kas veic gadījuma darbus īsu laika periodu.

3. Sekojošajām šā panta vajadzībām nevajadzētu radīt pamatotu iemeslu darba saistību izbeigšanai:

(a) dalība arodbiedrībās vai piedalīšanās biedrību aktivitātēs ārpus darba laika, vai, ar darba devēja piekrišanu, darba laikā;

(b) veidojot savu karjeru, iepriekšēja vai pašreizēja darbošanās strādājošo interešu pārstāvja lomā;

(c) sūdzību iesniegšana vai dalība tiesas procesos pret darba devēju sakarā ar darba devēja apzinātu likumu vai noteikumi pārkāpumu, vai griešanās pie kompetentām administratīvajām iestādēm;

(d) rase, ādas krāsa, dzimums, ģimenes stāvoklis, ģimenes saistības, grūtniecības stāvoklis, reliģiskā pārliecība, politiskie uzskati, nacionālā vai sociālā izcelsme;

(e) maternitāte vai bērna kopšanas atvaļinājums;

(f) pagaidu prombūtne slimības vai ievainojuma dēļ.

4. Tiek saprasts, ka kompensāciju vai citu piemērotu pabalstu darba attiecību izbeigšanas gadījumā bez pamatota iemesla nosaka nacionālie likumi un noteikumi, kolektīvie līgumi vai citi līdzekļi, kas atbilst nacionālajiem apstākļiem.

25. pants

1. Tiek saprasts, ka kompetentas nacionālās iestādes var, konsultējoties ar darba devējiem un strādājošajiem, izslēgt noteiktas strādājošo kategorijas no aizsardzības, ko nodrošina šis nosacījums, viņu specifisko darba attiecību dēļ.

2. Tiek saprasts, ka termina “maksātnespēja” nozīmi nosaka nacionālie likumi un prakse.

3. Strādājošo prasībās, ko aptver šis nosacījums, jāiekļauj sevī vismaz sekojošās:

(a) strādājošo prasības attiecībā uz algām par noteiktu laika periodu, kas nav īsāks par trīs mēnešiem privilīģētā sistēmā un par astoņām nedēļām garantētā sistēmā, pirms maksātnespējas vai darba saistību izbeigšanās.

(b) strādājošo prasība par atvaļinājumu apmaksu, kas radusies tajā gadā, kad parādījusies maksātnespēja vai notikusi darba saistību izbeigšanās;

(c) strādājošo prasības par samaksu par cita veida nenomaksātām summām par noteiktu laika periodu, kas nav īsāks par trīs mēnešiem privilīģētā sistēmā un astoņām nedēļām garantētā sistēmā pirms maksātnespējas vai darba saistību izbeigšanās.

4. Nacionālie likumi vai noteikumi var ierobežot strādājošo prasību aizsardzību līdz noteiktam apmēram, kam jābūt sociāli pieņemamā līmenī.

26. pants

Tiek saprasts, ka šis pants nepieprasa Līgumslēdzējām pusēm veikt normatīvo aktu ieviešanu.

Tiek saprasts, ka 2. punkts neietver sevī seksuālo izmantošanu.

27. pants

Tiek saprasts, ka šis pants attiecas uz vīriešiem un sievietēm ar ģimenes saistībām attiecībā uz no viņiem atkarīgiem bērniem, tāpat kā attiecībā uz citiem tuvākajiem ģimenes locekļiem, kuriem noteikti nepieciešama viņu palīdzība vai atbalsts, kur šāda veida saistības ierobežo viņu iespējas sagatavoties priekš, piedalīties vai izvirzīties ekonomiskajās aktivitātēs. Termini “no viņiem atkarīgi bērni” un “citi tuvākie ģimenes locekļi, kuriem noteikti nepieciešama viņu palīdzība un atbalsts” nozīmē tās personas, kuru statusu definējusi Līgumslēdzējas puses nacionālie tiesību akti.

28. un 29. pants

Šo pantu vajadzībām izmantotais termins “strādājošo pārstāvis” apzīmē personu, kuru par tādu atzīst nacionālie tiesību akti vai prakse.

III SADAĻA

Tiek saprasts, ka Hartai ir starptautiskā rakstura saistības, kuras piemērošana pakļaujas vienīgi tai pārraudzībai, ko paredz šīs Hartas IV Sadaļa.

Panta A 1. punkts

Tiek saprasts, ka “ar cipariem apzīmētie punkti” var iekļaut pantus, kuros ir tikai viens punkts.

Panta B 2. punkts

Pārstrādātās Eiropas Sociālās Hartas nosacījumi panta B 2. punkta vajadzībām atbilst tie paši nosacījumi kā Hartā ar to pašu pantu un punktu numerāciju un sekojošiem izņēmumiem:

- (a) Pārstrādātās Eiropas Sociālās Hartas 3. panta 2. punkts attiecas uz Hartas 3. panta 1. un 3. punktu;
- (b) Pārstrādātās Eiropas Sociālās Hartas 3. panta 3. punkts attiecas uz Hartas 3. panta 2. un 3. punktu;
- (c) Pārstrādātās Eiropas Sociālās Hartas 10. panta 5. punkts attiecas uz Hartas 10. panta 4. punktu;
- (d) Pārstrādātās Eiropas Sociālās Hartas 17. panta 1. punkts attiecas uz Hartas 17. pantu.

V SADAĻA

Pants E

Atšķirīga attieksme, kas balstīta uz objektīviem un pamatotiem attaisnojošiem apstākļiem, nav jāuzskata par diskriminējošu.

Pants F

Termins “karastāvokļa vai cita ārkārtas stāvokļa laikā” tiek saprasts kā tāds, kas sevī ietver arī kara *draudus*.

Pants I

Tiek saprasts, ka tie strādājošie, kas tiek izslēgti saskaņā ar pielikumu 21. un 22. pantam, netiek ņemti vērā, nosakot to strādājošo skaitu, uz kuriem tas attiecas.

Pants J

Termins “labojums” jāpaplašina tiktāl, lai sevī iekļautu arī jaunu pantu pievienošanu Hartai.

92. 299L/11 Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā

Izdarīt Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā (Latvijas Vēstnesis, 2010, 118. nr.; 2011, 103., 144. nr.; 2012, 166. nr.; 2013, 40. nr.) šādus grozījumus:

1. 1. pantā:

papildināt pantu ar 12.¹ punktu šādā redakcijā:

“12¹) **maksas televīzija** — par maksu nodrošināta piekļuve elektroniskā plašsaziņas līdzekļa televīzijas programmai;”;

izslēgt 28. punkta trešo teikumu;

aizstāt 37. punktā vārdu “zemes” ar vārdu “Zemes”.

2. Aizstāt 3. panta trešās daļas 1. un 2. punktā vārdu “zemes” ar vārdu “Zemes”.

3. Izteikt 13. pantu šādā redakcijā:

“13. pants. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu izplatīšanas nodrošināšana

(1) Valsts akciju sabiedrība “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” nodrošina:

- 1) to elektronisko plašsaziņas līdzekļu radio programmu izplatīšanu analogajā formātā, kuriem nav savu tehnisko izplatīšanas līdzekļu. Šis noteikums neattiecas uz kabelradio un satelītradio darbību;
- 2) sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programmu izplatīšanu valsts teritorijā analogajā formātā;
- 3) sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa televīzijas programmu, komerciālo nacionālo un reģionālo plašsaziņas līdzekļu bezmaksas televīzijas programmu nepastarpinātu izplatīšanu visā valsts teritorijā ar zemes raidītājiem, slēdzot līgumus ar attiecīgajiem nacionālajiem un reģionālajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem;
- 4) iespēju galalietotājiem pieteikt bezmaksas televīzijas programmu signāla uztveršanas traucējumus un novērš ar raidīšanu saistītās problēmas;
- 5) maksas televīzijas programmu izplatīšanu šā likuma 72. panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā.

(2) Šā panta pirmās daļas 3. un 5. punktā minēto uzdevumu izpildei valsts akciju sabiedrība “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” saņem radiofrekvenču spektra lietošanas tiesības Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā uz termiņu, uz kādu tiek piešķirtas tiesības nodrošināt maksas televīzijas pakalpojumu saskaņā ar šā likuma 72. panta otrajā daļā minēto konkursa nolikumu, un frekvences piešķiruma lietošanas atļaujas televīzijas raidienu iekārtu ierīkošanai un lietošanai valsts akciju sabiedrībā “Elektroniskie sakari” Elektronisko sakaru likumā noteiktajā kārtībā un saskaņā ar Nacionālajā radiofrekvenču plānā noteikto radiofrekvenču spektra joslas iedalījumu zemes ciparu televīzijas apraides sistēmām un saistošiem starptautiskajiem līgumiem par apraidi.

(3) Valsts akciju sabiedrība “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” šā panta pirmās daļas 3. punktā minētajā gadījumā nodrošina bez maksas galalietotājiem to elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidoto televīzijas programmu zemes apraidi ciparformātā, kuras iekļautas Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes apstiprinātajā galalietotājiem bez maksas izplatāmo

programmu sarakstā. Kritērijus elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu iekļaušanai galalietotājiem bez maksas izplatāmo programmu sarakstā nosaka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālajā stratēģijā. Minēto lēmumu pieņem saskaņā ar Administratīvā procesa likumu. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību. Lēmums publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(4) Vietējiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuriem ir izsniegta apraides atļauja televīzijas programmas izplatīšanai ciparformātā, ir tiesības saņemt frekvences piešķiruma lietošanas atļauju un Elektronisko sakaru likumā noteiktajā kārtībā ierīkot savus izplatīšanas līdzekļus vai izmantot sakaru komersantu sniegtos programmu izplatīšanas pakalpojumus.

(5) Ja pieejamais frekvenču spektra resurss vairāku vietējo elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas programmu raidīšanai ciparformātā vienā ģeogrāfiskajā teritorijā neļauj noteikt atsevišķus frekvences piešķirumus, apraides tiesību piešķiršanas konkursa noteikumos un apraides atļaujā iekļauj nosacījumu par kopēja raidītāja izmantošanu.

(6) Par galalietotājiem bez maksas uztveramo nacionālo, reģionālo un vietējo elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas programmu vai maksas televīzijas programmu zemes apraidi ciparformātā ar zemes raidītājiem attiecīgais elektronisko sakaru komersants no elektroniskā plašsaziņas līdzekļa iekasē maksu, kuras tarifu aprēķināšanas metodiku nosaka Ministru kabinets."

4. 15. pantā:

aizstāt septītās daļas pirmajā un otrajā teikumā vārdus "Elektronisko sakaru direkcija" ar vārdiem "Elektroniskie sakari";

aizstāt septītajā daļā vārdus "arī brīvajiem frekvenču piešķirumiem" ar vārdiem "arī brīvajiem frekvences piešķirumiem";

papildināt pantu ar astoto daļu šādā redakcijā:

"(8) Valsts akciju sabiedrība "Elektroniskie sakari", nosakot frekvences piešķirumus vietējo elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidoto televīzijas programmu raidīšanai, nodrošina, ka tie neierobežo ciparu televīzijas nacionālos un reģionālos tīklus un nepārkāpj starptautiskajos līgumos par apraidi noteikto."

5. 18. pantā:

izteikt septīto daļu šādā redakcijā:

"(7) Elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim, kuram izsniegta apraides atļauja šā likuma 16. pantā noteiktajā kārtībā, ir tiesības saņemt frekvences piešķiruma lietošanas atļauju un Elektronisko sakaru likumā noteiktajā kārtībā ierīkot savus izplatīšanas līdzekļus, ievērojot šā likuma 13. panta otrajā daļā noteikto, vai izmantot sakaru komersantu sniegtos programmu izplatīšanas pakalpojumus";

izslēgt astotajā daļā vārdu "programmas".

6. 19. pantā:

papildināt pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

"(1¹) Vietējais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nedrīkst retranslēt tās televīzijas programmas, kuras jau tiek raidītas vai retranslētas televīzijas zemes apraides nacionālajos vai reģionālajos elektronisko sakaru tīklos";

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Ja retranslācijai nepieciešams frekvenču resurss, retranslācijas atļauja tiek izsniegta šā likuma 16. pantā noteiktajā kārtībā. Elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim, kuram izsniegta retranslācijas atļauja šā likuma 16. pantā noteiktajā kārtībā, ir tiesības saņemt frekvences piešķiruma lietošanas atļauju un Elektronisko sakaru likumā noteiktajā kārtībā ierīkot savus izplatīšanas

līdzekļus, ievērojot šā likuma 13. panta otrajā daļā noteikto, vai izmantot elektronisko sakaru komersanta sniegtos programmu izplatīšanas pakalpojumus.”

7. 60. pantā:

aizstāt pirmās daļas 10. punktā vārdu “Eiropas” ar vārdiem “Latvijas, Eiropas”.

8. Izteikt XIV nodaļas nosaukumu šādā redakcijā:

“XIV nodaļa. Maksas televīzijas pakalpojuma nodrošināšana zemes apraidē”.

9. Izteikt 72., 73., 74. un 75. pantu šādā redakcijā:

“72. pants. Maksas televīzijas pakalpojuma sniegšana

(1) Maksas televīzijas pakalpojumu sniedz konkursa kārtībā izraudzīts viens elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kura piedāvāto programmu izplatīšana zemes apraidē ciparformātā notiek, izmantojot valsts akciju sabiedrības “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” sniegtos pakalpojumus. Šis nodaļas noteikumi neattiecas uz vietējiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuriem izsniegta apraides atļauja televīzijas programmas izplatīšanai zemes apraidē ciparformātā.

(2) Konkursa nolikumu apstiprina Ministru kabinets. Konkursa nolikumā nosaka maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējam izvirzāmās prasības, vērtēšanas kritērijus, konkursa norises kārtību, termiņu, uz kādu tiek piešķirtas tiesības nodrošināt maksas televīzijas pakalpojumu, maksu par raidišanu tīklu izmantošanu maksas televīzijas programmu izplatīšanai ciparformātā un citus ar konkursa norisi saistītos jautājumus.

(3) Maksas televīzijas pakalpojuma sniedzēju nosaka Ministru kabineta izveidota starpinstitucionāla komisija, kuras sastāvā iekļauti pārstāvji no Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Satiksmes ministrijas, Kultūras ministrijas un Konkurences padomes. Komisijas nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(4) Vērtējot pretendentes maksas televīzijas pakalpojuma sniegšanai, ņem vērā pieredzi televīzijas programmu nodrošināšanā galalietotājiem, klientu apkalpošanas servisa pieejamību valsts teritorijā, finanšu nodrošinājumu un stabilitāti, pakalpojuma nodrošināšanas stratēģiju, kā arī citus konkursa nolikumā noteiktos kritērijus.

(5) Konkursa rezultātu apstiprina ar Ministru kabineta rīkojumu. Ministru kabineta rīkojumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Rīkojuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

73. pants. Maksas televīzijas pakalpojuma sniedzēja pienākumi un ierobežojumi

(1) Maksas televīzijas pakalpojumu sniedz atbilstoši šim likumam, konkursa nolikumam un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas prasībām.

(2) Tiesības nodrošināt maksas televīzijas pakalpojuma sniegšanu nedrīkst nodot trešajām personām.

(3) Sniedzot maksas televīzijas pakalpojumu, maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs nodrošina:

- 1) klientu diennakts apkalpošanas zvanu centra darbību;
- 2) maksas programmu klientu uzskaiti, apkalpošanu un pieprasītā pakalpojuma sniegšanu atbilstoši saistībām pret lietotāju un atbilstoši izsniegtajām retranslācijas atļaujām;
- 3) televīzijas programmas signāla padošanu valsts akciju sabiedrībai “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” tālākai izplatīšanai ar zemes raidītājiem ciparformātā saskaņā ar savstarpēji noslēgtu līgumu.

(4) Maksas televīzijas pakalpojumu tehnoloģiski nodrošina tā, lai klienti var turpināt izmantot esošās uztveršanas iekārtas. Ieviešot jaunas televīzijas tehnoloģijas, tiek pieļauta citu uztverošo iekārtu izmantošana.

(5) Maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs katru gadu līdz 30. jūnijam iesniedz Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei informāciju par maksas televīzijas pakalpojuma sniegšanas atbilstību konkursa piedāvājumā iekļautajai pakalpojuma nodrošināšanas stratēģijai.

(6) Ja maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs plāno ģeogrāfiskās aptveršanas paplašināšanu, tas līdz kalendārā gada 31. martam iesniedz valsts akciju sabiedrībai "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" ģeogrāfiskās aptveršanas paplašināšanas pieprasījumu. Maksas pieaugumu, kas saistīts ar minētā pieprasījuma nodrošināšanu un ko nosaka saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto tarifu aprēķināšanas metodiku, sedz maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs.

(7) Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome uzrauga maksas televīzijas pakalpojuma sniegšanas atbilstību šā likuma un konkursa nolikuma prasībām.

74. pants. Maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējam piešķirto tiesību anulēšana

Ministru kabinetam ir tiesības anulēt maksas televīzijas pakalpojuma sniegšanas tiesības, ja:

- 1) maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs savu darbību izbeidzis;
- 2) maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs neievēro šā likuma 73. panta noteikumus vai konkursa nolikumā ietvertos pienākumus;
- 3) maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs neizpilda konkursa piedāvājumā iekļautās pakalpojuma nodrošināšanas stratēģijas mērķus.

75. pants. Jauna maksas televīzijas pakalpojuma sniedzēja apstiprināšana

(1) Ja Ministru kabinets ir anulējis maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējam piešķirtās tiesības, tas sešu mēnešu laikā apstiprina konkursā izraudzītu citu maksas televīzijas pakalpojuma sniedzēju.

(2) Līdz brīdim, kad stājas spēkā Ministru kabineta rīkojums par jauna maksas televīzijas pakalpojuma sniedzēja apstiprināšanu, darbu turpina līdzšinējais maksas televīzijas pakalpojuma sniedzējs."

10. Pārejas noteikumus:

8. punktā:

aizstāt skaitļus un vārdus "2013. gada 31. decembrim" ar skaitļiem un vārdiem "2015. gada 30. jūnijam" un vārdus "ar "Elektronisko sakaru direkciju" — ar vārdiem "ar valsts akciju sabiedrību "Elektroniskie sakari"";

izslēgt otro teikumu;

papildināt 11. punktu ar teikumu šādā redakcijā:

"Pārreģistrējot iepriekš saņemtās apraides atļaujas, vietējam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim apraides atļaujā iekļauj nosacījumu par kopēja raidītāja izmantošanu, ja pieejamais frekvenču spektra resurss vairāku vietējo elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas programmu raidīšanai ciparformātā vienā ģeogrāfiskajā teritorijā neļauj noteikt atsevišķus frekvences piešķirumus.";

papildināt 18. punktu pēc vārda "daļa" ar skaitļiem un vārdiem "(2010. gada 12. jūlija likuma redakcijā)";

papildināt pārejas noteikumus ar 21., 22. un 23. punktu šādā redakcijā:

"21. Šā likuma grozījumi par 13. panta izteikšanu jaunā redakcijā, 19. panta papildināšanu ar 1.¹ daļu, kā arī par 18. panta septītās daļas un 19. panta trešās daļas izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2014. gada 1. janvārī.

22. Līdz 2013. gada 31. martam Ministru kabinets izdod šā likuma 72. panta otrajā daļā

minēto konkursa par maksas televīzijas pakalpojuma sniegšanu nolikumu un trešajā daļā minētās starpinstitucionālās komisijas nolikumu.

23. Šā likuma 72., 73., 74. un 75. pantu (redakcijā, kas stājas spēkā 2013. gada 15. martā) neattiecinā uz zemes apraidi ciparformātā un uz to nodrošinošo Ministru kabineta apstiprināto komersantu līdz 2013. gada 31. decembrim. Attiecībā uz zemes apraidi ciparformātā līdz 2013. gada 31. decembrim piemērojami šā likuma 72., 73., 74. un 75. panta noteikumi tādā redakcijā, kādā tie bija spēkā 2013. gada 14. martā.”

11. Izteikt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām šādā redakcijā:

“Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta direktīvas 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (Universālā pakalpojuma direktīva);
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra direktīvas 2009/136/EK, ar ko groza direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem, direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē un regulu (EK) Nr.2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā;
- 3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta direktīvas 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva).”

Likums stājas spēkā 2013. gada 15. martā.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 14. februārī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa

Rīgā 2013. gada 6. martā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 06.03.2013., Nr.46.

93. 300L/11 Grozījumi likumā “Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju”

Izdarīt likumā “Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 16. nr.; 1996, 19. nr.; 1997, 2., 14. nr.; 1998, 12. nr.; 2000, 2., 17., 23. nr.; 2001, 3., 16. nr.; 2002, 16. nr.; 2003, 23., 24. nr.; 2004, 10. nr.; 2005, 7. nr.; 2006, 2., 13. nr.; 2007, 11. nr.; 2008, 8. nr.; 2009, 6., 14., 17., 22. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 27., 105. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdus “Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likums” (attiecīgā locījumā) ar vārdiem “Publiskas personas mantas atsavināšanas likums” (attiecīgā locījumā).

2. Aizstāt visā likumā vārdus “likums “Par dzīvokļa īpašumu”” (attiecīgā locījumā) ar vārdiem “Dzīvokļa īpašuma likums” (attiecīgā locījumā).

3. Aizstāt 9. panta pirmajā daļā vārdus un skaitļus “likuma “Par dzīvokļa īpašumu” 24. panta noteikumus un šā likuma pārejas noteikumu 20. punktu” ar vārdiem “šā likuma noteikumus”.

4. Izteikt 50. panta septīto daļu šādā redakcijā:

“(7) Valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības pienākums ir pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ja dzīvojamā mājā nav privatizēti visi privatizācijas objekti. Pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju valsts dzīvojamās mājas valdītājam vai pašvaldībai ir arī tad, ja dzīvojamā mājā ir privatizēti visi privatizācijas objekti, bet nav sasaukta dzīvokļu īpašnieku kopsapulce saskaņā ar šā likuma 51. panta otro daļu.”

5. 51. pantā:

izteikt piektās daļas 2. punktu šādā redakcijā:

“2) iesniegts dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pienākumu nodošanu attiecīgajai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, kā arī dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgums;”;

aizstāt sestajā daļā vārdus “divu mēnešu” ar vārdiem “viena mēneša”.

6. 51.¹ pantā:

aizstāt trešajā daļā vārdu “četrām” ar vārdu “divām”;

izteikt ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līguma projektā iekļaujamas Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā noteiktās pārvaldīšanas līgumā norādāmās ziņas un nosacījumi.”

7. Papildināt likumu ar 51.² pantu šādā redakcijā:

“51.² pants. Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesību nodošana, ja dzīvojamā mājā ir privatizēti visi privatizācijas objekti.

(1) Valsts dzīvojamā mājā tās valdītājs vai pašvaldības dzīvojamā mājā pašvaldība sasauc dzīvokļu īpašnieku kopsapulci un informē dzīvokļu īpašniekus par pienākumu sešu mēnešu laikā no kopsapulces sasaukšanas dienas parakstīt dzīvojamās mājas nodošanas—pieņemšanas aktu, ja:

- 1) visi dzīvojamā mājā esošie privatizācijas objekti ir privatizēti šajā likumā noteiktajā kārtībā;
- 2) valsts dzīvojamās mājas valdītājs vai pašvaldība ir izpildījusi šā likuma 51. panta otrajā daļā noteikto pienākumu;
- 3) nav iesniegts pieteikums par dzīvojamās mājas pārņemšanu, ievērojot šā likuma 51. panta piektās daļas noteikumus.

(2) Pēc šā panta pirmajā daļā minētās dzīvokļu īpašnieku kopsapulces sasaukšanas valsts dzīvojamās mājas valdītājs vai pašvaldība informē tos pakalpojumu sniedzējus, kuru sniegtie pakalpojumi ir saistīti ar dzīvokļu īpašumu lietošanu, par to, ka, iestājoties šā panta pirmajā daļā minētajam termiņam, izbeidzas valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības pienākums pārvaldīt dzīvojamo māju.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā dzīvokļu īpašnieku pilnvarota persona neparaksta dzīvojamās mājas nodošanas—pieņemšanas aktu, valsts dzīvojamās mājas valdītājs vai pašvaldība turpina glabāt attiecīgās dzīvojamās mājas lietu. Mājas lieta, kā arī ieņēmumu un izdevumu pārskats, neizlietotie uzkrājumi (manta, finanšu līdzekļi, tajā skaitā nauda) dzīvokļu īpašniekiem tiek nodoti pēc dzīvojamās mājas nodošanas—pieņemšanas akta parakstīšanas.”

8. Izteikt 73.⁹ panta devīto daļu šādā redakcijā:

“(9) Ja persona, kura dzīvokli, mākslinieka darbnīcu vai neapdzīvojamo telpu ieguvusi īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, nav noslēgusi pirkuma līgumu paziņojumā par pirkuma līguma slēgšanu norādītajā termiņā, pēc 2013. gada 15. marta jebkādi darījumi ar dzīvokli, mākslinieka darbnīcu vai neapdzīvojamo telpu, kas nodota īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, ir aizliegti.”

9. 84. pantā:

papildināt pantu ar otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Ja šā panta pirmās daļas 5. punktā minēto vienošanos nenoslēdz uzaicinājumā norādītajā termiņā, privatizētā objekta īpašnieks līdz attiecīgas vienošanās noslēgšanai maksā nomas maksu par valsts vai pašvaldības īpašumā esošā uzaicinājumā norādītā privatizējamā zemes gabala domājamām daļām šā likuma 53. panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā un apmērā.”;

uzskatīt līdzšinējo panta tekstu par pirmo daļu.

10. Pārejas noteikumos:

papildināt 20. punkta 1. un 3. apakšpunktu pēc vārdiem “valsts akciju sabiedrība “Valsts nekustamie īpašumi”” ar vārdiem “valsts akciju sabiedrība “Privatizācijas aģentūra””;

izteikt 30.² punktu šādā redakcijā:

“30.² Valsts akciju sabiedrība “Privatizācijas aģentūra” vai pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisija lēmumu par dzīvojamās mājas privatizācijas uzsākšanu pieņem ne vēlāk kā līdz 2014. gada 31. decembrim.”;

papildināt pārejas noteikumus ar 46. punktu šādā redakcijā:

“46. Privatizētā objekta īpašnieks maksā šā likuma 84. panta otrajā daļā minēto nomas maksu, sākot ar 2013. gada 1. aprīli.”

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 21. februārī.

*Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa*

Rīgā 2013. gada 7. martā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 07.03.2013., Nr.47.

94. 301L/11 Grozījumi likumā “Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu”

Izdarīt likumā “Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 2. nr.; 2004, 8. nr.; 2005, 22. nr.; 2009, 14. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdus “iedzīvotāju dzīvībai un veselībai” ar vārdiem “fiziskās personas dzīvībai un veselībai”.

2. Aizstāt 2. pantā vārdus “uzrauga un kontrolē hidrotehnisko būvju drošumu” ar vārdiem “kontrolē HES hidrotehnisko būvju drošuma programmas, drošuma deklarācijas un civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas esamību”.

3. Izteikt 3. panta otrās daļas otro teikumu kā otro un trešo teikumu šādā redakcijā:

“Galīgo lēmumu par HES hidrotehnisko būvju atbilstību projektēšanas uzdevumā minētajai drošuma klasei pieņem pašvaldība, kuras teritorijā paredzēta HES hidrotehnisko būvju būvniecība. Attiecīgo lēmumu pašvaldība pieņem, pamatojoties uz skiču projekta stadijā izstrādātu apdraudējuma novērtējumu.”

4. 4. pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) HES hidrotehnisko būvju valdītājs atbild par savā valdījumā esošo hidrotehnisko būvju drošumu un gādā par to ekspluatāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām. HES hidrotehnisko būvju valdītājs veic visus nepieciešamos pasākumus, lai hidrotehniskās būves neradītu draudus, tajā skaitā plūdu draudus, fiziskās personas dzīvībai un veselībai, fiziskās vai juridiskās personas īpašumam, kā arī videi.”;

papildināt otro daļu ar teikumu šādā redakcijā:

“HES hidrotehnisko būvju valdītājs iesniedz Ekonomikas ministrijai HES hidrotehnisko būvju civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polises kopiju.”;

papildināt pantu ar astoto daļu šādā redakcijā:

“(8) HES hidrotehnisko būvju valdītājam ir aizliegts ekspluatēt HES, ja nav veikta HES hidrotehnisko būvju valdītāja civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.”

5. Izteikt 5. pantu šādā redakcijā:

“**5. pants.** HES hidrotehnisko būvju valdītāja pienākums ir izstrādāt HES hidrotehnisko būvju drošuma programmu (turpmāk — drošuma programma) un iesniegt vienu tās eksemplāru Ekonomikas ministrijai. Drošuma programmas iesniegšanas kārtību, drošuma programmā ietveramo pasākumu kompleksu HES hidrotehnisko būvju stāvokļa novērošanai un pārbaudīšanai un drošas ekspluatācijas kritērijus, kā arī to izstrādāšanas, apstiprināšanas un izpildes kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets.”

6. Izteikt 8. panta pirmo un otro daļu šādā redakcijā:

“(1) HES hidrotehniskās būves valdītājam ir aizliegts ekspluatēt HES hidrotehnisko būvi, ja nav izstrādāta HES hidrotehnisko būvju drošuma programma un nav iesniegta HES hidrotehnisko būvju drošuma deklarācija. Drošuma programmas esība vai HES hidrotehnisko būvju drošuma deklarācijas iesniegšana neatbrīvo HES hidrotehniskās būves valdītāju no atbildības par HES hidrotehniskās būves avārijas rezultātā nodarīto kaitējumu fiziskās personas dzīvībai un veselībai, zaudējumu fiziskās vai juridiskās personas īpašumam vai kaitējumu videi.

(2) Ja HES hidrotehniskās būves valdītājs ir nolēmis pārtraukt HES hidrotehniskās būves ekspluatāciju, viņš par to vismaz 30 dienas iepriekš informē Ekonomikas ministriju, attiecīgo pašvaldību, kuras teritorijā atrodas HES hidrotehniskā būve, un Valsts vides dienesta attiecīgo reģionālo vides pārvaldi, iesniedzot apstiprinātu drošuma programmu un plānu pasākumiem, kuri tiks veikti pēc HES hidrotehniskās būves ekspluatācijas pārtraukšanas, lai netiktu nodarīts kaitējums fiziskās personas dzīvībai un veselībai, zaudējums fiziskās vai juridiskās personas īpašumam vai kaitējums videi.”

7. Izteikt 9. panta pirmo teikumu šādā redakcijā:

“HES hidrotehnisko būvju valdītājs katru gadu līdz 1. jūnijam iesniedz Ekonomikas ministrijai HES hidrotehnisko būvju drošuma deklarāciju, kurā iekļauts pārskats par drošuma programmas izpildi.”

8. Izslēgt 12. pantu.

9. Papildināt pārejas noteikumus ar 4. punktu šādā redakcijā:

“4. HES hidrotehnisko būvju valdītājs, kurš HES hidrotehnisko būvju drošuma deklarāciju un tajā iekļauto pārskatu par drošuma programmas izpildi iesniedzis Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai 2012. gadā, nākamo drošuma deklarāciju iesniedz Ekonomikas ministrijai ne vēlāk kā līdz 2014. gada 1. jūnijam.”

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2013. gada 21. februārī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa

Rīgā 2013. gada 7. martā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 07.03.2013., Nr.47.

95. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 14. februāra sēdē ar 2013. gada 21. februāri atbrīvojusi **Ināru Šteinerti** no Rīgas apgabaltiesas tiesneša amata sakarā ar likumā noteiktā tiesneša amata pildīšanas maksimālā vecuma sasniegšanu.

Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa

Rīgā 2013. gada 14. februārī

96. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 21. februāra sēdē apstiprinājusi **Ingu Vāravu** par Valsts kontroles padomes locekli.

Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa

Rīgā 2013. gada 21. februārī

97. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 1. marta sēdē izteikusi uzticību satiksmes ministram **Anrijam Matīsam**.

Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa

Rīgā 2013. gada 1. martā

98. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 7. marta sēdē saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2013. gada 17. janvāra lēmumu 2013/34/KĀDP par Eiropas Savienības militāro misiju, lai palīdzētu Mali bruņoto spēku apmācībā (*EUTM Mali*) (turpmāk — lēmums), kā arī pamatojoties uz likuma “Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās” 1. panta pirmās daļas 1. punktu un 5. panta pirmo daļu, nolēmusi nosūtīt Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīrus dalībai Eiropas Savienības militārajā misijā, lai palīdzētu Mali bruņoto spēku apmācībā, uz lēmuma 12. panta 2. punktā noteikto laiku.

Saeimas priekšsēdētāja S. Āboltiņa

Rīgā 2013. gada 7. martā